

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, APRIL – BALANDŽIO 9, 2015 • Vol. CVI Nr. 42 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-08-15

ŠIAME NUMERYJE:

Ką mums reiškia
Vilnius? – 7 psl.

Prisimenant
kun. A. Staniukyną – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Romualdas Ozolas. Ar mūsų valstybė – mūsų?

Valstybės vadovai (iš k.): R. Ozolas, A. Brazauskas, K. Prunskienė ir V. Landsbergis mitinge 1990 metų kovo 17-ąją.
Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotraukos

Lietuva atsisveikino su Lietuvos nepriklausomybės akto signataru Romualdu Ozolu. Urna su jo palaikais buvo pašarvota Mokslių akademijos salėje. Visą trečiadienį čia ėjo žmonės – buvę bendradarbiai, bendražygiai, pažįstami (o pažinojo jį kone visa Lietuva!) atsisveikinti su Vėlioniu. R. Ozolo laidotuvės – balandžio 9 d. Vilniuje, Antakalnio kapinėse.

R. Ozolas – žmogus, palikęs pėdsaką daugelio mūsų širdyse. Jau dabar skelbiami atsiminimai ir komentarai apie šią iškilią, bet savotiškai tragišką amenybę. Mes gi atsisveikinkime šiandien su R. Ozolu prisimindami jo išvalgas, skelbtas 2008 m., minint Sąjūdžio 20-etį, kuriose tebeskamba ir anų laikų Sąjūdžio dvasia, ir susirūpinimas dėl Lietuvos ateities. O tais laikais Romualdas Ozolas buvo ypatinga figūra, kuriai jau tuomet eiliniai sąjūdiečiai siūlė statyti paminklą. R. Ozolo autoritetą tarp Sąjūdžio žmonių rodo ir garsiajame Sąjūdžio suvažiavime ankstyvą 1988 m. spalio 24-osios rytą vykę balsavimai į Sąjūdžio Tarybą, kuriuose daugiausia balsų iš visų kandidatų gavo būtent jis – Sąjūdžio vicepirmininkas ir idėjinis vadovas, filosofas Romualdas Ozolas. – 2 psl.

„Atgimimo“ redaktorius Romualdas Ozolas 1989 metais.

Garsiausiam pabėgėliui Simui Kudirkai – 85-eri

Neseniai pristatyta nauja virtuali paroda, paskirta pačiam garsiausiam pabėgėliui, Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi apdovanotam Simui Kudirkai, kuris balandžio 9 dieną švenčia aštuoniasdešimt penkerių metų jubiliejų.

Prieš 15 metų jis sugrįžo į Lietuvą ir ramiai gyvena Suvalkijoje, Pilviškių miestelyje gražiame jaukiame namelyje.

Plaukiojančiosios bazės „Tarybų Lietuva“ radijo operatorius Simas Kudirka per oficialų susitikimą su JAV pakrantės apsaugos laivo „Vigilant“ įgula JAV teritoriniuose vandenyse 1970 m. lapkričio 23 d., slapta susitaręs su šio laivo įgulos nariu, peršoko į laivą „Vigilant“ ir pasiprašė politinio prieglobsčio. – 3 psl.

Gyvenime kai kam būna kaip pas dantų gydytoją – vis tikiesi, jog svarbiausias momentas dar tik bus, o jis jau praėjo.

– Otto von Bismarck

Romualdas Ozolas. Ar mūsų valstybė – mūsų?

Deputatai (iš k.): Kazimieras Motieka, Algirdas Brazauskas, Romualdas Ozolas, Justinas Marcinkevičius, Algirdas Žukauskas 1989 metais. Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Sąjūdį jau įprasta vadinti stebuklu

Sąjūdis nėra stebuklas. Stebuklu jis gali tik atrodyti, kadangi yra pasibaigęs. Viskas praeity atrodo buvę gražiau.

kultūros ministrą Juozą Banaitį, ir šis viską suprato teisingai: nušalino Emiliją Kulakauskienę, vyriausiuoju redaktoriumi pakviesdamas Aleksą Baltrūną su teise atleisti visus redakcijos darbuotojus. Šis neatleido nė vieno. Hipiai pradėjo mokytis tarybinės žurnalistikos. Mokėmės, atrodo, rimtai, nes jau kitais metais Varšuva nusiun-

rio prasidėjo kova dėl valdžios. Ir po to sąjūdis buvo nuostabus, nors ir be savo pirmapradžio džiaugsmo.

Kalbu apie tai, kad pasakyčiau: tikrai gyventi galima bet kuriomis sąlygomis. Ne režimai kuria žmones – žmonės kuria režimus. Arba susitelkdami savy įveikti savo menkumą, arba išsileisdami, atsipalaiduodami ir leisdami savyje išsikeroti destruktijoms.

Kai dabar, Sąjūdžio 20-mečio proga, klausia, kas iš tiesų pasikeitė Lietuvoj, aš atsiverčiu Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo rezoliucijas. Jos iš esmės nepaseno. Yra ir trumpas jų turinio išdėstymas, paskelbtas pirmajame „Atgimimo“ numeryje. Tai – nedidelis Justino Marcinkevičiaus įvadinis žodis. Pateiksiu jį ištisai.

„Kraštas, kurį iš savo protėvių paveldėjom, yra mūsų. Vadinam jį Lietuva ir norim, kad šis žodis iš pasaulio kalbos, iš jo žemėlapių neišnyktų. Rašom ir tariam jį kartu su kitais nemažiau vertais ir garbingais tautų ir valstybių vardais. Norim, kad ir kiti su pagarpa mus ištartų.

Istorija, į kurią atsiremiam, yra mūsų istorija. Šviesos ir tiesos spindulys teapšviečia skurdžius ir garbingus, kraujuojančius ir sopulingus jos puslapius, senus ir naujus jos kultūros paminklus.

Kalba, kuria kalbam ir kuria didžiuojamės, yra mūsų kalba. Joje užtenka žodžių meilei ir neapykantai, džiaugsmui ir liūdesiui. Ji niekam negraso, ji nieko neatstumia. Kaip ir visos, ji nori gyventi.

Žmogus, kuris žiūri į mus, reikalauja tiesos ir teisingumo. Turi būti apsaugotas jo gyvenimas, darbas, kūryba, apgintas ir pagerbtas jo žmoniškumas, sąžiningumas, dora. Jo dvasios gėlė, jo būties vienkartinė teišsiskleidžia tarp mūsų ir mums.

Gamta, kurioj esam, yra mūsų, bet mes esame jos. Nuvalykime užterštas žalias jos akis, rūpesčiu ir globa apgaubkim visus jos pavidalus, visas jos broliškas formas.

Mes sveikinam Persitvarkymą, išlaisvinantį dvasią, mintį, darbą, kūrybą, ir po jo vėliavom – viešumo ir demokratijos vėliavom – siekiame atsinaujinti, atgimti žmogui ir tautai.”

Nesileisiu į ginčus (žinoma, ne su Just. Marcinkevičium), ar kraštas, kurį vadinam Lietuva, mūsų ar jau ne mūsų.

Nediskutuosiu, ar istorija, į kurią remiamės, jau mūsų, ar jau visai ne. O ar kalba mūsų – dar mūsų?

Paklausiu vieno: ar mūsų valstybė – mūsų?

Jei į anuos klausimus kiekvienas gali atsakyti tik asmeniškai, tai į pastarąjį – visi vienareikšmiškai, remdamiesi juridiniais aktais.

1988-ųjų rugsėjo 16 d. Just. Marcinkevičiaus tekstas negalėjo į tą klausimą atsakyti nei teigiamai, nei neigiamai: valstybės nebuvo, visais tais savo priklausinių ir vertybių savini-

Vytautas Landsbergis ir Romualdas Ozolas mitinge 1990 metų kovo 17-ąją. Kęstučio Jankausko (ELTA) nuotr.

Sąjūdis buvo milžiniška tautos reakcija į didžiulę nelaimę, penkias dešimtis metų slėgusią Lietuvą, kol, pasitaikius progai, išsiveržė galinga emocinė reakcija, kurioje slegianti nuotaika pamažu virto niekada dar nepatirtu šviesiu džiaugsmu. Net ir tada, po tuo džiaugsmu, Sąjūdis buvo visų žmogaus emocinių ir net fizinių išteklių reikalaujanti įtampa, o Sąjūdžio organizatoriams – ir daugiau.

Gyvenimas man dovanojo, nors gal prie to šiek tiek prisidėjau ir aš pats, du šviesius tarpsnius, tokius būties atsivėrimus.

Pirmasis – 1965–1968 metai, kai mes, trejetas dar hipiuojančių nebe jau nuolių, „vertėm” „Meno saviveiklos” biuletenį į žurnalą „Kultūros barai”. Po antrojo numerio Antanas Sniečkus, LKP pirmasis sekretorius, pasveikino

tė notą Maskvai, kad Lietuvoje bandoma diskriminuoti lenkus. Mes viso labo siūlėm būdus, kaip lenkuojantys „vietiniai” galėtų pritapti prie Lietuvos kultūros ir sumažinti krašto atsilikimą. Žurnalo „pagrindinei temai” apie lietuvių kalbos problemas pasirūpinom netgi tokių anuometinių autoritetų, kaip Antanas Venclova, kalbų. Taip tęsėsi iki 1968 metų, kai Maskva prieš Dubčeką socializmą su žmogišku veidu pasiuntė savo tankus. Tada išėjau patylėti – sėdau prie filosofijos.

Kitas šviesos metas man – 1985–1988 metai, kai su Knygos bičiulių draugija ėmiau važinėti po Lietuvą ir, samprotaudamas apie knygas bei kas aplink jas, kalbėjau praktiškai viską, ką norėjau. Tai tęsėsi iki Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo, nuo ku-

Iš k.: akademikas A. Buračas, deputatas R. Ozolas, arkivyskupas A. J. Bačkis 1992 m. Algirdo Sabaliausko (ELTA) nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

maisi mes į valstybę tik kvietėm. Tiems, kurie dūmė akis, tardami valstybę – sąjunginę respubliką – mus turint, galėjom atsakyti labai paprastai: nieko sau valstybė – be piliečių! (nebuvo net LTSR pilietybės, buvo tik TSRS piliečiai).

Sąjūdis pakvietė, ir tauta pamažu kilo – į savo valstybę, į savo pilietybę. Vienintele.

Tačiau kai aš šiandien girdžiu, ką mes kalbam ir apie valstybę, ir apie pilietybę, apie istoriją, kalbą, kultūrą, dažniausiai pašiurpęs klausiu: tai kurgi mes vis dėlto ejom – į laisvę ar į nepriklausomybę?

Atsakymo ieškau mūsų Baltijos kelyje. Šito reiškinio mes dar gerai nepažinome, nepažinom. Nors, tiesą pasakius, jis ir neišsamiamas. Ir, ko gero, nepabaigiamas arba nepasibaigęs: kaip į tą Kelią išėjom 1989 m. rugpjūčio 23-ąją, taip ir tebeinam. Trumpam stabtelėjom pasirašyti Kovo 11-osios dokumentų, tačiau jau kitą dieną Lietuva pamažu patraukė tolyn – į Angliją, Turkiją, Ameriką. Šiandien Baltijos kelias tęsiasi Ispanijos, Airijos, Britanijos pakrantėmis, o vienas mūsų, sako, nusipirko gabalėlį Mėnulio.

Tebežingsniuojam į Laisvę

Tai, ko dar nebuvo galima sakyti 1988 m. rugsėjo 16-ąją, nepasakyta liko ir vėliau: valstybė – tai ne Laisvė, o Nepriklausomybė.

Nepasakėme ne tik to, nepasakėme daug ko, taip pat ir tokio svarbaus dalyko, kad kova dėl valdžios gali sunaikinti pačią valdžią. Nepasakėme to komunistams, nes iš jų valdžią reikėjo tiesiog atimti, nepasakėme ir saviems, sąjūdiečiams, nes čia reikėjo sutelkti „vidinę daugumą“. Daug blogybių, dėl kurių šiandien klampojame kaip pelkėje, užsimezgė dar Sąjūdyje, ir nepasakyti šito – tai klimpti dar giliau. Neleisiu sau išeiti, bent nepastatęs savęs prie sienos.

Man visiškai nesvarbu, laimingas ar nelaimingas yra Algimantas Čekuolis, kas sekmadienį per TV ir šiaip per kiekvieną viešą kalbėjimą spinduliuojantis išikūnijusį Sąjūdžio teismą. Man dar labiau nesvarbu, laimingas ar nelaimingas esu aš pats. Man svarbu, ką mes, Sąjūdžio ir jo meto žmonės, darome, kaip atsakome į kalbas, kad Lietuvos Respublikos 1992 metų Konstitucija kurta ir priimta euforijos sąlygomis ir užtat šiandien šaltesnių galvų gali būti kaip nori taisykla, kad ne tik Kovo 11-osios, bet ir Vasario 16-osios Lietuvos valstybė gimė iš žodžio, suprask – lingvistinės sugestijos, užtat kalbėti apie Nepriklausomybę – kažkokia pagoniškos stambeldystės liekana.

Man gaila tų žmonių. Sakau jiems tiesiai: nieko šiame pasaulyje jie dar nesuprato. Nieko. Nes viskas gimsta iš žodžio.

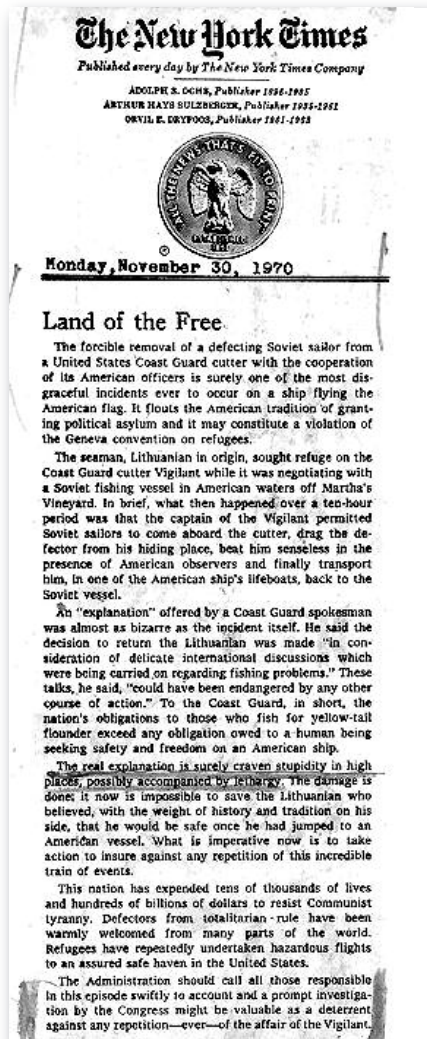
Todėl šiandien prašau visų: pasakykite savo žodį! Atsakykit, turim dar mes savo valstybę – ar ne?

Ar mūsų nelaimė dar per maža, kad manytume, jog tokiam žodžiui ne laikas? Ar gal Lietuva nėra nebeverta to mūsų žodžio?

„Metai“, 2008 m.

Garsiausiam pabėgėliui Simui Kudirkai – 85-eri

Atkelta iš 1 psl.

Laikraščio „The New York Times“ straipsnis apie nesėkmingą Simo Kudirkos bandymą gauti politinį prieglobstį JAV. 1970 m. lapkričio 30 d.

Drąsaus jūreivio bandymas įveikti „geležinę uždangą“ buvo nesėkmingas – JAV pareigūnams atsisakius suteikti politinį prieglobstį, jis buvo grąžintas į savo laivą, parplukdytas į Lietuvą ir už „Tėvynės išdavimą“ nuteistas kalėti dešimt metų. Tačiau incidentas su S. Kudirka sulaukė didelio atgarsio JAV žiniasklaidoje ir visuomenėje: kilo masinis pasipiktinimas JAV pareigūnų veiksmais bei protestų dėl pareigūnų elgesio banga. Televizijos ir radijo stotys transliavo specialias programas, JAV laikraščiai „Chicago Tribune“, „Chicago Daily News“, „The New York Times“, „The Washington Post“ ir kiti pirmuosiuose puslapiuose spausdino straipsnius apie nepateisinamą JAV pareigūnų elgesį, nupasakojo įvykio eigą, nuolatos skelbė įvairią informaciją, susijusią su lapkričio 23 d. incidentu, bei skaitytojų laiškus. S. Kudirkos, kaip ir kitų lietuvių, bandymas pabėgti iš Sovietų Sąjungos dar kartą atkreipė pasaulio dėmesį į okupuotą Lietuvos valstybę, kartu į viešumą kėlė neteisėtos Lietuvos okupacijos bei aneksijos klausimą.

Virtualioje parodoje eksponuojami originalūs dokumentai, atskleidžiantys 1970 m. lapkričio 23 d. įvykių eigą, pasaulio visuomenės reakciją į nesėkmę pasibaigusį jūreivio bandymą gauti politinį prieglobstį JAV bei S. Kudirkos teismo procesą Lietuvoje: raportai, pranešimai, pažymos, apklausos protokolai bei nutarimai, nuosprendis S. Kudirkai ir kt. Parodoje skelbiama filmo ištrauka apie S. Kudirkos sutikimą Hamiltone, radijo stoties „Margutis“ garso įrašai su JAV senatoriaus Ch. Percy, Kongreso nario Robert Hanrahan, išeivijos lietuvių, S. Kudirkos kalbomis.

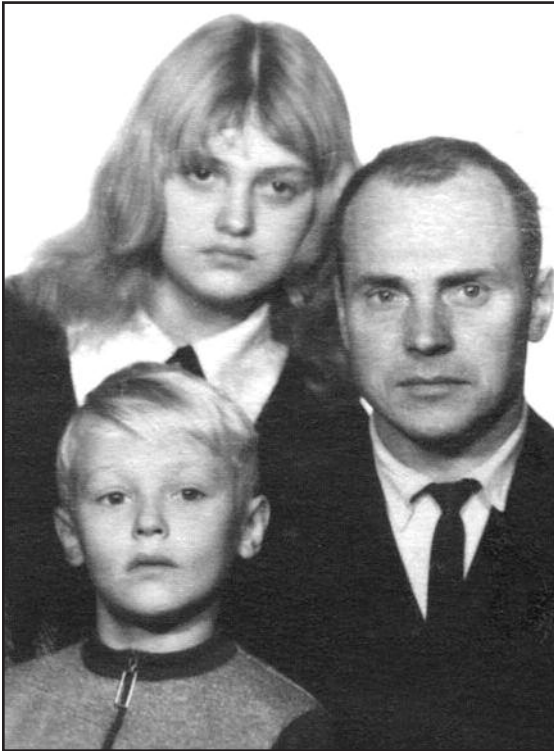
Pasak pagrindinės šios parodos

Jungtinių Amerikos Valstijų pakrančių apsaugos laivas „Vigilant“ ir plaukiojanti bazė „Tarybų Lietuva“ po prisišvartavimo. Fotografavo plaukiojantios bazės „Tarybų Lietuva“ įgulos nariai. 1970 m. lapkričio 23 d. Rodykle pažymėta vieta, iš kurios S. Kudirka peršoko į JAV pakrančių apsaugos laivą „Vigilant“.

kuratorės, Lietuvos ypatingojo archyvo KGB dokumentų skyriaus patarėjos Editos Širkaitės, visa S. Kudirkos byla dabar jau yra suskaitmeninta. Lietuvos Ypatingajame archyve saugomas visa Simo Kudirkos baudžiamosios bylos teismo dokumentacija – net keturi stori segtuvai.

Pasakoja Edita Širkaitė: *Parodą mes rengėme ištisus metus, bendradarbiaujant dviem Lietuvos archyvams: Lietuvos Ypatingajam archyvu, kuriame saugojama visa medžiaga apie Simo Kudirkos nuteisimą, įkalinimą ir paleidimą iš įkalinimo, ir Centriniam archyvu, kuris saugoja visą vaizdinę medžiagą, nuo jo išvykimo į JAV – visas*

Simas Kudirka su vaikais – Evaldu (g. 1966 m.) ir Lolita (g. 1960 m.).

nuotraukas, straipsnius lietuvių išeivijos spaudoje.

Apie daugelį pabėgimų dokumentuotos medžiagos mes neturime. Mes turime tik apie garsiausius pabėgimus, išradingesnius, sėkmingesnius atvejus. Paprastai baudžiamosios bylos buvo užvedamos visiems bėgliams. Kai kurie jų buvo nuteisti, kai kurie – nuteisti už akių, kartais netgi kalėjimu iki gyvos galvos. Visiems – ir sėkmingai pabėgusiems, ir bandžiusiems pasprukti, bylos visais atvejais KGB užvedavo. Net ir tiems, kurių jau ir pėdos buvo ataušusios – sovietų valdžia neprarasdavo vilties kada nors suvesti su jais sąsaitas. Buvo apklausiami visi, bent kiek nors su bėgliu susiję, net ir patys tolimiausi giminaičiai, pažįstami. Ypač buvo „laukiami“ tie, kurie pasprukdavo į užsienį ir ten užsiimdavo antisovietine veikla.

Kaip žinome, S. Kudirka kaip tik nebuvo iš tų, kurie ramiai tūnojo – jis labai aktyviai įsijungė į emigracijos veiklą. O visa išeivija buvo po KGB padidinamuoju stiklu ir, net mažiausiai progai pasitaikius, buvo siekiama ją parodyti vien tik iš blogosios pusės.

Lietuvos Ypatingojo archyvo KGB dokumentų skyriaus patarėja Edita Širkaitė

Nukelta į 13 psl.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Išeivijos patriotas Lietuvai krauna mokslo kraitį

Visame pasaulyje pripažintas aviacinės ir kosminės inžinerijos specialistas dr. Rimas Vaičaitis yra veiklus JAV Lietuvių Bendruomenės narys.
Rimo Vaičaičio asmeninio albumo nuotr.

JAV LB New Yorko Rytinės Long Island apylinkės su-ruoštoje Nepriklausomybės dienos šventėje už nuo-pelnus Lietuvai ir JAV LB prof. dr. Rimas Vaičaitis buvo apdovanotas „Žalgirio“ medaliu.

Pavasariį apsilankius Suvalkijos lygumose, kai virš galvos laukuose pradeda pleventi vie-versių giesmės, o krūtinė prisipildo meilės savo žemei, prisimeni žymiausias Prano Vaičaičio eiles. Jo didžiausias troškimas buvo palikti tautai savo dvasinį turtą – dainomis tapusias eiles. Tragiško likimo poetas, gimęs netoli Sintautų miestelio, Šakių rajone, mirė nuo klaidingos ligos vos 25-erių. Per tokį trumpą gyvenimo laiką, jis tapo lietuviybės sklei-dėju tada, kai pradėjo bręsti mūsų nepriklausomos Lietuvos idėjos.

Likimas nelepino nuo pirmųjų metų

Tų pačių šaknų, taip pat rašantis ei-lėraščius, yra prof. dr. Rimas Vaičaitis. Za-navykijos krašto vaikas Rimas Vaičaitis gimė Antrojo pasaulinio karo metais Ša-kiuose. Vos ketverių metų liko pusiau našlaitis. Besibaigiant karui jo tėvas Kos-tas Vaičaitis buvo nublokštas už fronto li-nijos. Nors puoselėjo viltį grįžti pas šei-mą – tai nebuvo lemta. Atsidūrusį Ame-rikoje K. Vaičaitį atskyrė „geležinė už-danga“. Kai Rimui buvo aštuoneri metai, šeimą ištiko dar baisesnė nelaimė: nuo sunkių darbų mirė motina. Našlaičius iš-sidalijo giminės. Iš gailesčio Rimą pri-glaudė Žygėnų kaime, gimtajame rajone, gyvenanti Neverauskaičių šeima. Čia Ri-mas pradėjo lankyti kaimo pradinę mo-kyklą. Vėliau iš svetimų žmonių jis suži-nojo, kad tėvas gyvas ir gyvena Amerikoje.

Rimas mėgo muziką ir kartą, dide-liam savo džiaugsmui, iš tėvo gavo do-vanų puikų akordeoną! Išmokęs groti ta-po populiariu muzikantu vestuvėse, ren-giniuose. Taigi, giminėje paaugliukas ta-po „įžymybe“.

Amerikoje baigė mokslus

1960 metais Rimo tėvui Kostui Vaičaičiui pa-vyko prieiti prie JAV viešinio Nikitos Chruščio-vo ir paklausti, kaip galėtų pasiimti iš Lietuvos naš-laičiais likusius savo vaikus. Šis, matyt, norėjęs pa-demonstruoti demokratiškumą, liepęs savo adju-tantui užsirašyti duomenis. O po kiek laiko toks lei-dimas Lietuvoje tikrai buvo gautas. Pabaigęs 10 kla-sių, po 16-os nesimatymo metų, Rimas apsigyveno tėvo šeimoje Čikagoje. Prasidėjo kitas gyvenimo po-sūkis – kibo mokytis anglų kalbos, skaityti knygas, sportuoti. Praėjus porai metų po atvykimo į JAV, R. Vaičaitis tapo Illinois universiteto studentu. 1967 me-tais – jis jau bakalauras, dar po metų – magistras, dar po poros – apginta daktaro disertacija!

Šis Lietuvos vaikas ir šiandien užsiima pra-

sminga veikla, eina nuo „pradžios“ jam duotą kelią: konsultuoja, rašo, skaito, perteikdamas svarbias mokslo žinias kitiems, sportuoja, dalyvauja New Yor-ko Lietuvių Bendruomenės, JAV LB Krašto valdybos veikloje. Keliauja su savo moksliniu bagažu bei ne-blėstančia meile į mylimą, gentainio poeto apdai-nuotą Lietuvą, kurios žemėje išpaustos skaudžios varganos pėdos.

Visuomeninė veikla – neišsemiama

Daugelis šiandien pažįsta prof. dr. Rimą Vaičaitį kaip sąžiningą, aukštų rezultatų moksle, savo srityje bei visuomeninėje veikloje pasiekusį žmogų. Jis yra Kauno technologijos universiteto garbės daktaras, Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys, daugelį metų dirbo Columbia universitete New Yorke profesoriumi, vadovavo šio universiteto Gugenhei-mo lėktuvų struktūros institutui, buvo Statybos ir mechaninės inžinerijos katedros vedėjas, civilinės in-žinerijos profesorius emeritas, korporacijos „Lucius Pitkin“ New Yorke vyriausiasis inžinierius. Col-umbia universitete jis turi garbės kėdę ir vadinamas Renwick profesoriumi (James Renwick – vienas žy-miausių JAV architektų, studijavęs inžineriją Col-umbia universitete). Taip pat šiame universitete jis buvo pačių studentų išrinktas kaip nusipelnęs dės-tytojas.

Per Lietuvos Nepriklausomybės 25-erius metus, prof. dr. Rimas Vaičaitis paskelbė daugiau kaip 200 mokslinių darbų įvairių mokslo sričių temomis: struktūrinės dinamikos, tiesinių ir netiesinių vir-pesių, atsitiktinių procesų dinamikos, vėjo inžine-rijos, dangoraižių ir kabančių tiltų virpesių, triukš-mo perdavimo ir kontrolės lėktuvuose, kosmoso stotyse, terminų izoliacijų virpesių supergreituose lėktuvuose, aktyvaus virpesių slopinimo. Yra įvai-rių JAV nacionalinių laboratorijų, aviacijos, jūrų lai-vyno, NASA ir per 60 įvairių inžinerijos bendrovių JAV ir Kanadoje konsultantas. Profesorius skaito pas-kaitas JAV, Kanados, Vokietijos, Austrijos, Danijos, Rusijos, Šveicarijos, Lietuvos universitetuose ir in-žinerijos bendrovėse, yra knygos „Konstrukcijų vir-pesiai“ (2014 m.) bendraautorius. Taip pat organi-zuoja sesijas, dalyvauja programose, mokslo ir kū-rybos simpoziumuose JAV ir Lietuvoje. Yra Kauno technologijos ir Aleksandro Stulginskio universite-tų stipendijų ir finansinės paramos studentams steigėjas, Kauno technologijos universiteto (KTU) folkloro ansamblio „Nemunas“ koncerto New Yorke organizatorius ir globėjas, yra skaitęs paskaitas Vasario 16-tosios Nepriklausomybės minėjimuose Washington, Philadelphijoje, Connecticute.

Visame pasaulyje pripažintas aviacinės ir kos-minės inžinerijos specialistas yra įtrauktas į dau-giausiai Lietuvai ir jos vardo garsinimui nusipel-nusių inžinierių sąrašą projekte „Yra šalis“. Tai pro-jektas, kuriame Lietuvos valstybės 100-ojo jubiliejaus 2018 metais proga bus pristatytas elitas ir tikroji Lie-tuva.

Prof. dr. Rimo Vaičaičio žmona Auksė Illinois universitete yra įgijusi anglų kalbos specialybę, dirbo leidykloje, universiteto bibliotekoje ir moky-tojavo. Abu kartu užaugino dukras Rimą ir Kristą, kurios turi pedagogikos magistro laipsnius ir dirba anglų kalbos mokytojomis gimnazijose. Krista mo-kytojauja Floridoje, o Rima – New Yorko mieste. Šir-dis džiugina ir tris anūkai: Jonas (15 m.), Timothy (10 m.) ir Abigail (8 m.).

Neabejoju, jog dėka tokių geros valios žmonių, neabejingų savo krašto kultūrai, dabar po pasaulį pa-birus šimtams tūkstančių jaunų lietuvių, nes-varbu, kokius universitetus jie lanko, kaip ugdo savo dvasinę brandą, su kokių bagažu, gal ilgesio vejami – sugriš į Lietuvą.

Pagal Lietuvos spaudą: „Vorutą“, „Respubliką“, „Mokslo Lie-tuva“, interneto svetainę „Yra šalis“ ir kitą internetinę ži-niasklaidą parengė Irena Nakienė-Valys

Pernai vasarą tradicinėje lietuvių susiartinimo šventėje Putname, Connecticuto valstijoje, dalyvavęs dr. Rimas Vaičaitis (pirmas iš kairės) kartu su JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos nariais Tomu Mitrulevičiumi, dr. Elona Vaišniene ir Daiva Navickiene lietuvių skatino tęsti lietuviybės puoselėjimo darbus, ragino palaikyti išeivijoje leidžiamą lietuvišką spaudą.
Prano Valio nuotr.

Floridoje rinkosi Lietuvos garbės konsulai

LR garbės konsulų JAV kasmet daugėja. URM nuotr.

Lietuvos Respublikos (LR) Garbės konsulo vakarinei Floridai Algimanto Karnavičiaus organizuojamą metinį Garbės konsulų suvažiavimą St. Peterburge, Floridos valstijoje, vasario 28 d. suskrido apie 30 svečių.

Dalyvavo Lietuvos garbės konsulai JAV, LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis, LR Energetikos reikalų ministras Rokas Masiulis su palyda ir naujas Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius. Posėdžių metu svečius gražiai pasveikino ir suvenyrais apdovanojo St. Peterburgo miesto atstovai.

Tą patį savaitgalį vyko garbės konsulo A. Karnavičiaus rengiamas jau 15-tas Floridos golfo labdaros turnyras (pelnas skiriamas „Vaiko vartai į mokyklą“ organizacijai). Turnyro atidarymas vyko Lietuvių klube, į kurį pabendrauti su golfo žaidėjais susirinko suvažiavime dalyvavę garbės konsulai ir valdžios atstovai iš Lietuvos – iš viso apie 125 svečius.

Susirinkusieji vaišinosi Klubo virtuvės meistrės Angelės Straukienės ypatingai paruošta vakariene. Puikia

programa džiugino Klubo šokių grupė „Ritmas“. Šokėjai sukosi tango, valso ritmu, skabėjo ča ča ča, kvikstepas, rumba. Programą nuotaikingai vedė ir apie šokių istoriją pasakojo Jovita Acutė Parker. Šokis keitė šoki, gražius rūbus – dar gražesni. Žiūrovai negailėjo plojimų ir kvietė šokėjus „bisui“. Smagu buvo matyti, kad Klubas turi tokį kūrybingą kolektyvą su nepavargstančiais vadovais Rima ir Aurelijumi Kilbauskais.

Suvažiavimui pasibaigus, New Yorko generalinis konsulas Julius Pranevičius, norėdamas artimiau susipažinti su St. Peterburgo lietuvių bendruomene, kartu su garbės konsulu Vytautu Lapatinsku (Seattle, WA) ir garbės konsule Ingrida Bublione (Cleveland, OH) dalyvavo Klubo sekmadienio pietuose. Pakviestas pasakyti žodį, Lietuvos generalinis konsulas J. Pranevičius pasidžiaugė aktyvia St. Peterburgo lietuvių bendruomene, puikiais lietuviškos veiklos patalpomis ir trumpai pabendraavo su popietės dalyviais.

Parengta pagal „Lietuvos žinias“ Nr. 64

Premijuota Floridos dailininkė

Kiekvienais metais tūkstančiai žmonių aplanko kasmetinį Raymond James Gasparilla festivalį – meno parodą Tampos mieste, Floridoje. Jau 45-ąją kartą organizuojamas festivalis vyko vasario 28 – kovo 1 dienomis.

Komisija, vadovaujama University of North Carolina Witherspoon Art Museum kuratorės Elaine Gustafson, išrinktiems menininkams išdalijo 75 000 dolerių premijų. Parodoje dalyvavo per 300 menininkų.

Malonu, kad viena iš premijų (Wells Fargo Award of Merit) buvo paskirta ir St. Peterburgo Lietuvių klubo narei dailininkei Rasai Saldaitienei.

Parengta pagal „Lietuvos žinias“ Nr. 64

Rasos Saldaitienės darbas populiariame Raymond James Gasparilla meno festivalyje. www.gasparillaarts.com nuotr.

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ
CENTRO AUKŲ VAJUS
PADĖKA

LTSC tarybos ir valdybos vardu nuoširdžiai dėkojame visiems dosniems aukotojams, kurie atsiliepė į prašymą prisidėti prie archyvų, bibliotekų išlaikymo ir tvarkymo. Vertiname jūsų gerą valią ir nuoširdžiai dėkojame. Skelbiame aukotojų sąrašą (aukos gautos iki 2015 m. kovo 27 d.). Maloniai lauksime naujų aukotojų. Čekius prašome siųsti Lithuanian Research and Studies Center 5600 S. Claremont Ave, Chicago, IL 60636. Visos aukos yra nurašomos nuo mokesčių.

\$21,500 - Lietuvių Fondas

\$6,000 Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga

\$5,000 Gražina Budrys (Budrio fotoarchyvui)

\$2,500 Gediminas Balanda

\$2,000 Saulys Foundation

\$1,000 Algis Kazlauskas (per Matching funds); Nijolė A. Remeikis (Dr. Tomo Remeikio politinių mokslų bibliotekos ir archyvo išlaikymui)

\$500 Dr. Jonas Dainauskas (Jonui ir Leokadijai Dainauskams atminti); Liuda Flores (per Matching funds); Donatas Januta; Povilas Žumbakis

\$300 Maksiminas Karaška; Audrius V. Plioplys

\$250 Zita Baltramonas; dr. Augustinas Idzelis; Irena Raulinaitis; Nemira Sumskis

\$100 George Augius; Artūras Bareika; Irene Blekys (Onos ir Petro Blekių atminimui); Ina Bertulytė Bray; Leopold von Braun; Nijolė Bražėnas-Paronetto; Sophie Ozelis Blumenfeld; Deive Butvila; Gediminas Damašius (Matching funds); Therese N. Daugirdas; Antanas Gilvydis; Algirdas J. Jakstys; JAV LB Brighton Park apylinkė; Vida Kašuba; dr. Petras Kaufmanas; Aras Lintakas; Benedict Mačiuiška; Olga Mamaitis (Vincui Mamaičiui atminti); Algis Mikuckis; Arvydas P. Paulikas; Vytas Petrulis, John Račkauskas; Ramunė Račkauskas; Stefania Radvila (Kasper Sorfleet garbei); Raminta Sinkus (Vlado Sinkaus atminimui); Aldona K. Šmulkštienė; Aldona ir Vaidis Valaičiai

\$70 Kęstutis Keblys

\$50 Aušra M. Babickas; Daiva ir Arvydas Barzdukai; Algimantas Bublys; Rimas F. Černius; Ona ir Jonas Daugirdai; Pranutė ir Rimas Domanskiai; Arunas K. Draugelis; Rev. Vilius Rudra Dundžila; Dalia Jakas; Vaclovas Kleiza; Gražina ir dr. Romualdas Kriaučiūnai; Ramunė K. Kubiliūtė; John W. Kuncas; Thomas Laucius; Daila ir Juozas Liubinskai; Raminta ir Algirdas Marchertai; Aleksandras P. Med-

nis (Romo Kezio atminimui); Marija Mikonis; Leokadia Milukas (Romo Kezio atminimui); Sigi Nagys; Vita Neverauskas; Ruta Penkiunas; Victoria Pikelis; Aldona Pintsch; Patricija Sidas (Romo Kezio atminimui); Julia Smilga; Helena Stancikas (Jono Stančiko atminimui); dr. Kęstutis Tautvydas; Janina ir Narimantas Udriai; Ramūnas Vanagūnas; Gitana ir Jonas Variakojai; Marytė Vizgirdienė (Juozo Vizgirdos atminimui);

\$30 Birutė Lintakas; Kostas Stankus; Raymond A. Winskus

\$25 Nida Angeliadis (Romo Kezio atminimui); Teresė ir Ignas Berzinskai; Rimantas Bitėnas; Erika A. Brooks (Komp. Vlado Jakubėno 100 gimimo metinėms ir jo lietuviško baleto „Vaivos juosta“ premjerai Vilniuje 2014 m. gruodžio 4 d.); Aldona Buntinaitė; Vitas Daulys ir Audra Kubilius; Irena Dirdienė; Danutė Dunduras; Teresė ir Algimantas Gečiai; Vytautas Germanas; Zigmas Grybinas; Rima Idzelis; Jūratė Jančys (Vytautui Jančiui atminti); Mike Kantavičius (Rutai S. Watkins, R.N. atminti); Gražina Kenter; Alvita Kerbelis (Vytauto Kerbelio atminimui); Eugenia Kolupaila; John Kuncas; Leokadia Milukas (Romo Kezio atminimui); Ray A. Norvaišas; Lidija ir Darius Polikaičiai; Ritonė ir Teodoras Rudaičiai; Faustas Strolia; John Svera; Jolanta D. Svipas (Pajautai Jonušienei atminti); Jūratė Vaitkus Lenkaitis (Viktorui A. Vaitkui atminti); Audronė K. Willeke; Stasė ir Vytautas Žemaičiai; Algimantas ir Audronė Žemaičiai (Kazimierui ir Marijai V. Alminams atminti)

\$20 Dalia N. Armonas; Kęstutis J. Bileris; Roma Cepulis; Salomėja Daulienė; Aniceta Giedraitis; Joseph P. Kalvaitis; Jadvyga Kliorys; Rugilė ir Algimantas Slapkauskai; Renata ir Julius Špakevičius

\$10 Vida Bučmys; Casimir Matonis; Victor Motušis; Antanas Paužuolis; Dalia Puškorienė; Aldona ir Roman Zorska

Buvusios LTSC Tarybos narės a. a. Dalės Lukienės atminimui 43 aukotojai Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui paaukojo **\$2,405**. Širdingai dėkojame šviesaus atminimo Dalės šeimai ir dosniems aukotojams.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org

SKAITYKITE „DRAUGĄ“ GREIČIAU!

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Tradicinė žiemos iškyla Rako stovykloje

V.S. S.V. FIL. DONATAS RAMANAUSKAS

Šių metų vasario 6–8 d. vyko tradicinė Rako stovyklos žiemos iškyla („Vinter Rakas“), kurią draugininko Lino Kelečiaus iniciatyva rengė „Dariaus ir Girėno“ Lituanicos tunto prityrusių skautų draugovė. Iškyloje dalyvavo šie vadovai ir skautai: s.v. Linas Kelečius (draugininkas), s.v. Vytenis Lietuvninkas (instruktorius), s.v. Edis Leipus (instruktorius), s.v. Donatas Ramanauskas (instruktorius), s.v. Andrius Rasutis (instruktorius), s.v. Kazys Motekaitis (instruktorius), s.v. Mikutis Leipus, s.v. Andrius Markulis, s.v. Zenius Liubinskas, prit. sk. Jonas Deuschle, prit. sk. Kęstutis Kelečius, prit. sk. Audrys Kelečius, prit. sk. Mantas Motekaitis, prit. sk. Lukas Rasutis, prit. sk. Matas Stankus, prit. sk. Vytautas Stankus, prit. kand. Gilius Aleksa ir prit. kand. Andrius Deuschle. Šeštadienį aplankyti žiemos stovyklos stovyklautojų buvo atvykęs s.v. Juozas Kapačinskas.

Brolis Vytenis Lietuvninkas mąsto prie laužo, kol brolis Donatas Ramanauskas šildo savo koją. Edžio Leipaus nuotr.

Vasario 6 d., penktadienis. Susirinkome Pašaulio lietuvių centre, Lemonte 6 val. v. Broliai Kazys ir Linas vežė prityrusius brolius, broliai skautai vyčiai Vytenis, Edis ir Donatas savo „pick-up truck“ (kartais vadinamu Rakas-Mobile) vežė turta ir maistą. Pajudėjome 7:45 val. v. Sustojome New Buffalo, MI, pavalgyti McDonald's restorane. Po vakarienės važiuavome iki Grand Haven, MI, kur prisipylėme benzino, ir 1 val. r. pagaliau pasiekėme stovyklos vartus. Sniego buvo nemažai, vietomis – 1–2 pėdos (30–60 cm). Esame labai dėkingi vietiniam skautų draugui John Furman, kuris jau trečius metus savo sunkvežimiu atkasa stovyklos įvažiavimą, kad sutiltų visi mūsų automobiliai.

Brolis Vytenis keletą sykių bandė pravažiuoti iki pat Lituanicos virtuvės, bet įklimpo sniege, ir visi turėjome padėti jam išstumti sunkvežimuką atgal prie įvažiavimo. Iki valgyklos reikmenis gabenome rogutėmis. Laimė, kad sniego nebuvo per giliai. Atgabenus reikmenis ir maistą prityrusių skautų uždavinys buvo išsikasti vietą dviejų vietų palapinei ir sniegą sumesti į vieną krūvą. Dalis vadovų įsitaisė Lituanicos virtuvėje. Broliai vadovai Edis, Vytenis ir Donatas miegojo lauke, specialioje brolio Edžio žiemos stovyklavimui skirtoje palapinėje. Temperatūra – apie 20 laipsnių pagal F. Apie 3:30 val. r. visi jau buvome sugulę.

Svarbu paminėti, kad nuo tos akimirkos, kai skautai išlipo iš automobilių prie Rako stovyklos vartų, jie visą laiką iki išvykimo namo sekmadienio

Po prityrusio skauto įžodžio iškylos.

Zeniaus Liubinsko nuotr.

rytą turėjo praleisti lauke. Tai yra žiemos stovyklautojo reikalavimas: keturias paras praleisti lauke žiemos šaltyje. Keletas šio žygio prityrusių skautų praėjusiais metais lauke buvo išgyvenę 2 dienas ir naktis (palapinėje ir sniego urve „Quinzee hut“).

Vasario 7 d., šeštadienis. Kėlėmės 8 val. r. Prityrusieji skautai pusryčiams ruošė „Rakas McMuffin“ – pusryčių sumuštinis ir iškepė net 9 svarus lašinių. Po pusryčių susitvarkę prityrusieji skautai puolė rausti sniego urvus. Tą uždavinį baigė apie 3 val. p. p. Po to visi sušoko į nešildomus automobilius (pagal žiemos stovyklautojo reikalavimus) ir važiavo link „Muskegon Winter Sports Complex“. Ten prityrusieji skautai turėjo progos išbandyti „Luge“

rogutes ant specialiai paruošto šlaito. Dvi valandos prabėgo labai greitai, nors sunkias „luge“ rogutes iki viršūnės stačiais laiptais teko nešti nešė. Ši uždutis įvykdyta 7 val. v. Iš anksto buvo numatyta čia pat paruošti paprastą vakarienę – dešrelių ir karš-

tos sriubos. Po šilto, sotaus užkandžio vėl atsigavome. Apie 8 val. v. pasileidome atgal į Rako stovyklą.

Grižę per labai trumpą laiką pasiruošėme nakčiai iškylai. Pasiskirstėme į dvi dalis. Buvo užrištos akys. Vairuotojai grupes nuvežė į nustatytas vietas. Kiekviena grupė gavo žemėlapi, kuriame buvo pažymėta iškylos baigimo vieta. Žygio metu grupės turėjo slėptis nuo pravažiuojančių automobilių, todėl teko dažnokai bėgti nuo kelio ir slėptis miške. Antas uždavinys – į galutinį tašką reikėjo grįžti nepastebėtiems „sargybinių“. Iš viso skiltys žygiavo apie tris kilometrus ir abi sėkmingai atliko uždavinius. Prityrę skautai atsirado Rako stovyklos, Aušros Vartų rajone. Toje vietoje buvo sukrautas gražus lauželis, prie kurio duotas prityrusio skauto įžodis. Prityrusio skauto įžodį davė du kandidatai – Gilius Aleksa ir Andrius Deuschle. Buvo labai įspūdinga. Po įžodžio sugiedojome „Ateina naktis“ ir sugrįžome į Lituanicos valgyklą naktipiečiams. Pasistiprinę patalynę iš palapinių pernešėme į „Quinzee Huts“. Po to daugelis dar grįžo prie jaukaus lauželio ir net kepė spragintus kukurūzus (popcorn). O jau tada – į savo pačių išsikastus sniego urvus nakties poilsiui.

Vasario 8 d., sekmadienis. Kėlėmės 8 val. r. Pusryčiams – likusieji lašiniai ir „breakfast tacos“, nes vakar jų nebespėjome paruošti pietums. Susitvarkę nusifotografavome prie Rako paminklo. Po 11 val. r. sėdome į automobilius ir spaudėme atgal į Lemon-tą, sustodami tik Grand Haven, MI, pietums. Nors ir buvo apsiniaukę, bet nesnigo, ir mes sklandžiai į PLC sugrįžome 5 val. p. p.

Padėka broliui, draugininkui Linui Kelečiui už iškylos planavimą ir vadovavimą. Atrodo, kad šis vadovas jau 25-erius metus kasmet keliauja į šią ypatingą žiemos kelionę. Skelbiu iššūkį to paties siekti ir jaunesniems!

Prityrusieji skautai ruošia pusryčius iš devynių svarų lašinių.

Kazio Motekaičio nuotr.

Kasmet Musninkų Alfonso Petrulio gimnazijoje vyksta geriausio rašinio konkursas, kuriam temą pasiūlo iš Musninkų kilusi ir šią mokyklą globojanti, Širvintų krašto garbės pilietė, Draugo fondo tarybos pirmininkė Marija Remienė. Ji taip pat piniginiiais prizais apdovanoja konkurso nugalėtojus. Šiemet geriausiais rašiniais paskelbti dviejų gimnazistų darbai.

Rašinio konkurso nugalėtojai J. Chmeliauskas ir D. Kancleris.
Mugninkų A. Petrulio gimnazijos archyvo nuotr.

Kuo Vilnius svarbus Lietuvai?

Vilnius – Lietuvos sostinė ir didžiausias šalies miestas. Jame veikia aukščiausios šalies institucijos (Prezidentūra, Seimas), užsienio valstybių ambasados. Šis miestas yra Lietuvos praeities liudytojas, dabarties atstovas ir ateities vizija. Sostinė yra viso mūsų šalies gyvenimo centras, joje sprendžiamas mūsų valstybės likimas. Tad galima teigti, jog Vilnius yra svarbiausias Lietuvos visuomeninis, kultūrinis ir politinis centras.

Sostinė yra valstybės ir tautos veidas. Jos istorijoje atsispindi visas mūsų likimas. Apie miesto įkūrimą byloja Geležinio Vilko legenda. Anot legendos, medžiodamas kunigaikštis Gediminas apsistojo nakvynės ir susapnavo staugiantį geležinį vilką. Kunigaikščio krivis Lizdeika paaiškino, kad sapnas reiškia, jog šioje vietoje iškils miestas. Tad, Vilniaus įkūrėju galime laikyti kunigaikštį Gediminą. Jis šiam miestui suteikė sostinės statusą ir ėmė kvies ti čia amatininkus iš visos Europos. Vilnius tapo Lietuvos ekonominiu centru. Taip pat šiame mieste atsispindi mūsų tautos tolerantiškumo tradicijos. Čia draugiškai gyveno (ir iki šiol gyvena) lietuviai, lenkai, rusai, gudai, ukrainiečiai, žydai, vokiečiai ir daugelis kitų tautų. Tai parodo, jog sostinėje nėra svarbi žmogaus tautybė. Čia vertinamas žmogaus

darbštumas, jo atsidavimas šaliai. Vilnius yra mūsų kovingumo simbolis. Visi užkariautojai stengėsi nuniokoti sostinę, kad pažemintų valstybę ir jos gyventojus. Tačiau jiems to padaryti nepavyko. Pirmą kartą Vilnių 1655 metais užėmė rusai ir stipriai jį nuniokojo, bet miestas buvo atstatytas. Carinės okupacijos metais buvo pertvarkomas architektūriškai, norint sumenkinti praeities galybę. To paties siekė ir kaizerinės Vokietijos okupantai. Po 1918 metų vasario 16-osios akto neilgai pasidžiaugėme laisvu Vilniumi. Tačiau tada mus ištiko pati skaudžiausia tragedija. Lenkija užėmė Vilnių ir atskyrė jį nuo nepriklausomos Lietuvos. Sostinė buvo okupuota teritoriškai, tačiau jos lietuvybė nebuvo pavergta. Galiausiai 1939 metais Vilnius atgautas, bet po to vėl sekė sovietinė ir nacistinė šio miesto okupacijos. Įkūrę getus ir masiškai šaudydami žy dus, naciai pamynė šimtmečius vyravusias tolerantiškumo tradicijas. Artėjant sovietinei kariuomenei, Adolfo Hitlerio Vilniui suteiktas miesto – tvirtovės statusas sostinei garantavo visišką nuniokojimą. Taip ir atsitiko, tačiau didelių pastangų dėka miestas buvo atstatytas. Antroji sovietinė okupacija siek tiek sugadino Vilniaus estetinį vaizdą. „Degtukų dėžučių“ mikrorajonai sukūrė nykumo ir vienodumo išpūdį. Šis vaizdas taikliai atspindi sovietinę sistemą, siekį sukurti vienodus ir valdžiai paklusnius žmones. Galiausiai 1990 metais Lietuva atgavo nepriklausomybę ir Vilnius vėl tapo laisvos valstybės sostine. Skirtingi užkariautojai paliko savo pėdsaką mieste, bet Vilnius vis tiek išliko patriotiškumo ir lietuvybės bastionu. Šis miestas parodė,

kad Lietuva yra pajėgi atsilaikyti net susidūrusi su didžiausiais iššūkiais.

Vilnius mums svarbus ne vien istorine, bet ir kultūrine prasme. Čia verda pagrindinis mūsų šalies kultūrinis gyvenimas. Vilniuje yra įsikūrusi didžioji dalis Lietuvos teatrų (Dramos teatras, Operos ir baleto teatras, Jaunimo teatras), čia koncertuoti atvyksta daug užsienio atlikėjų. Vilnius – kultūros židinys ir tai nulėmė 1579 metais sostinėje įkurtas pirmasis visoje Rytų Europoje universitetas. Tai lėmė, jog čia susitelkė inteligentijos žiedas. Tik inteligentų dėka Vilniuje 1905 metais sušauktas Didysis Vilniaus Seimas, paskelbta, o vėliau ir atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Čia lietuvių tautos patriarchas, istorikas ir publicistas Jonas Basanavičius pirmasis įkūrė Lietuvių mokslo draugiją. Vis dėlto nereikia pamiršti, kad Vilnius – ne vien lietuviškos kultūros miestas. Jis – kultūrinės mozaikos miestas. Čia susipina baltų ir slavų, Europos ir Azijos kultūros. Vilnius – įvairiautis miestas. Kultūriniai laimėjimai pasiekti tik dėl Vilniuje gyvenančių skirtingų tautų vienybės. Vilnius turi ypatingą reikšmę, kaip modernios tautinės tapatybės formavimosi židinys. Sostinės kultūriniai pasiekimai nurodo kryptį visos šalies kultūriniam vystymuisi.

Vilnius – Lietuvos vizitinė kortelė. Sostinėje yra užsienio valstybių ambasados, čia atvyksta daugiausia turistų iš užsienio valstybių. Mes turime parodyti savo išskirtinumą, įrodyti, kad esame kitokie. Juk tokio išpūdingo senamiesčio su siauromis gatvelėmis mes niekur daugiau pasaulyje nerasime. Miestas užsienio turistams turi palikti tokį išpūdį, kad išgirde žodį „Lietuva“ jie saktų, jog mūsų sostinė yra Vilnius, o ne Ryga (kaip dabar tenka išgirsti iš daugelio užsieniečių lūpų). Šiais laikais su miestu susipažinti galime įvairiais būdais: ir interneto, ir knygų pagalba. Didelį išpūdį apie Vilnių palieka Vlado Drėmos knyga „Dingęs Vilnius“ ir Ričardo Gavelio kūrinys „Vilniaus pokeris“. Bet, mano manymu, pats geriausias būdas pažinti sostinę yra apsilankyti joje ir susipažinti su įžymiausiais kultūros ir istoriniais objektais. Tik Vilniuje mes galime pamatyti Lietuvos raidą, pajusti mūsų gyvenimo savitumą.

Vilnius – Lietuvos branduolys. Tai gana jaunas miestas, bet su jo praeitis didinga. Jis yra sostine jau beveik 700 metų. Tai rodo, jog mes saugome valstybės valdymo tradicijas, išsaugome pastovumą, jaučiame ryšį su praeitimi. Juk pasaulyje yra šalių, kurios per pastarąjį šimtmetį sostinę keitė bene tris kartus. Mes savo pastovumu parodome pagarbą protėvių pasirinkimui, stipriname sostinės įvaizdį. Vilnius yra unikalus miestas ir tik nuo mūsų pačių priklauso, ar mes jį išsaugosime ir padarysime dar patrauklesnį.

Jonas Chmeliauskas,
IV gimnazijos klasė

Kuo Lietuvai svarbus Vilnius?

Kažkada išmintingasis žynys Lizdeika, aiškindamas kunigaikščiui Gediminui, ką reiškia valdovo sapne pasirodęs geležinis vilkas, pasakęs: toje vietoje, kur stovėjęs vilkas, turi būti pastatyta pilis, garsas apie kurią pasklis po visą pasaulį. Kunigaikštis Gediminas pranašingą sapną pavertė realybe – 1323 metais istoriniuose šaltiniuose paminėtas Vilniaus vardas. Iš Vilniaus į Vakarų Europos miestus keliauja garsieji Gedimino laiškai, kuriuose amatininkus, pirklius, žemdirbius ir riterius kviečiama atvykti į Lietuvą, visiems žadama globa ir parama. Taip pasauliui pasiunčiama žinia, kad Lietuva – ne laukinių kraštas. Vilnius palaipsniui tampa šalies kultūriniu centru, ypatingos traukos vieta, miestu, apie kurį „garsas pasklido po visą pasaulį“.

Vilnius yra ir visuomet buvo Lietuvos kultūros židinys. Šio židinio kaitrą palaiškė ne vien lietuviai – Vilnius daugiatautės kultūros miestas. Dar 1579 metais, kuomet buvo įkurtas Vilniaus universitetas, Vilnius išgarsėjo kaip lenkų kultūros ir menų centras, o vėliau ir žydų. Šių tautų įtaka siek tiek sumažėjo, kai Lietuva pateko į Rusijos imperijos sudėtį. Vilniečiai, nesvarbu, kurios tautos atstovai jie buvo, kūrė

savo gimtąjį miestą: puošė išskirtiniais pastatais, sodino parkus, grindė gatves, statė tiltus per Nerį. Negandoms užėjus gindavo Vilnių, prikeldavo iš pele nų naujam gyvenimui. Kad miesties gyvuotų ir kles tėtų, reikėjo daugybės rankų.

Vilnius garsėja įžymiais žmonėmis, kurie daug nuveikė kultūros, mokslo srityje. Tai broliai Jonas ir Andrius Sniadeckiai, Joakimas Lelevelis, Adomas Mickevičius, Jonas Rustemas, Česlovas Milošas, daugybė kitų iškilių asmenybių, savo geriausias idėjas, kūrybinius sumanymus realizavusių Vilniuje. Ir šiais laikais žmonės, sekdami paskui savo svajones ir siekdami įgyvendinti tikslus, keliauja į dabartinę Lietuvos sostinę. Galima sakyti, jog tai lietuviškas New Yorkas – vieta, kur gyvena ambicingi žmonės. Čia verda meno, kultūros, mokslo katilas. Čia – tinkama vieta įgyvendinti savo svajones.

Vilnius yra ir visuomet buvo tikėjimo lopšys, kadangi čia daugiausiai vienuolynų – šiuo metu net 23. Mūsų sostinės bažnyčios yra išpūdingo grožio, o įdomiausia, jog jos skirtingų stilių, kas nebūdinga daugeliui kitų Europos sostinių. Su tikėjimu susiję ir kai kurie gražiausi miesto objektai, pavyzdžiui, Aušros Vartai, Katedros aikštė arba Trijų Kryžių kalnas. Tolerancija skirtingoms religinėms bendruomenėms yra dar vienas brandaus miesto požymis. Čia galime rasti ne tik katalikų, bet ir stačiatikių, reformatų, judaistų šventyklų, kurios yra įtrauktos į miesto kultūrinio paveldo sąrašą.

Rašytojas Erichas Marija Remarkas yra pasakęs: „Gražiausias pasaulio miestas yra tas, kuriame

žmogus laimingas.“ Neseniai atliktas socialinis tyrimas atskleidė, jog Vilniaus gyventojai yra tarp dešimties laimingiausių miestų gyventojų Europoje. Taip, manau, yra dėl to, jog šiame mieste visada yra ką veikti – turime Nacionalinį Operos ir Baleto teatrą, Lietuvos Nacionalinį Dramos teatrą, daugybę kino teatrų, sporto klubų, gausybę restoranų, kavinių ir ...prekybos centrų. Tačiau, ar tik dėl to? Vilniuje žmogus jaučiasi laimingas, nes gali save realizuoti.

Taigi kuo Lietuvai svarbus Vilnius? Tai yra mūsų šalies kultūros, meno ir mokslo centras. Tai mūsų jungtis su Europa, kadangi Vilnius reprezentuoja mūsų šalį likusioms Europos Sąjungos šalims. Tai, jog visais laikais Vilniuje gyveno ne tik lietuviai, bet ir lenkai, rusai, žydai ir kitų tautų atstovai, leido sukurti vilnietiškąjį mentalitetą – tai tolerancija kitų tautų žmonėms ir pagarba žmogaus autentiškumui.

Akivaizdu, kad Vilnius duoda toną visam šalies gyvenimu, bet ne tik todėl, kad šis miestas – Lietuvos sostinė. Tai kur kas daugiau: žmonių mąstymo būdas, verslas, pramonė, menas, kultūra ir tiesiog elementarus noras gyventi ir kurti. Vilnius tampa klestinčio miesto pavyzdžiu, kadangi čia gyvenantys žmonės yra kūrybingi, aktyvūs ir ambicingi. Nesunku įsitikinti, ar miestą galime vadinti klestinčiu – tiesiog paklauskite bet kurio savo tikslų siekiančio jaunuolio, ar jis norėtų gyventi Vilniuje? Manau, išgirsite: taip.

Domantas Kancleris,
III gimnazijos klasė

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

NATO naikintuvai lydėjo Rusijos naikintuvą

Šiauliai (BNS) – Šiauliuose dislokuoti NATO oro policijos naikintuvai atpažino ir palydėjo Rusijos naikintuvą, kuris buvo išjungęs atsakiklį.

Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo viešųjų ryšių karininkas kapitonas Donatas Suchockis sakė, kad balandžio 6 d. apie 4 val. p. p. gautas signalas, jog ties Karaliaučiaus sritimi skrenda naikintuvas „Su-24“. „Orlaivis skrido be plano, be atsakiklio, ryšio nepalaikė“, – teigė D. Suchockis.

Praėjusią savaitę NATO oro poli-

cijos misiją Baltijos šalyse vykdan- tys naikintuvai Rusijos orlaivius lydėjo du kartus. Šiauliuose dislokuoti nai- kintuvai balandžio 2 d. lydėjo Rusijos transporto orlaivį „Il-76“. Emario ba- zėje, Estijoje dislokuoti naikintuvai taip pat palydėjo Rusijos transporto or- laivį „An-26“.

Aljanso pareigūnai teigia, kad Ru- sijos karo lėktuvų skrydžiai išjungus atsakiklius kelia pavojų civilinei avia- cijai.

Suaugusieji smurtauja prieš vaikus

Vilnius (BNS) – Savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių pateiktais duomenimis, pernai užregistruoti 1 238 smurto atvejai, kurių metu iš viso nu- kentėjo 1 192 vaikai. 2013 m. smurto at- vejų buvo nustatyta daugiau – 1 454 at- vejai, 2012 metais – 1343 atvejai.

Kaip pažymima Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ataskaitoje, skirtingas smurtą paty- rusių vaikų (1192) ir smurto atvejų prieš vaikus (1238) skaičius rodo, kad yra atvejų, kai vaikai pakartotinai patyrė smurtą. Pasak ataskaitos, per- nai daugiausiai užregistruota psi-

chologinio smurto (50 proc.) bei fizinio smurto atvejų (44 proc.). Smurtą dau- giausiai patyrė 10–14 metų vaikai.

Informatikos ir ryšių departa- mentas prie Vidaus reikalų ministe- rijos pateikia duomenis, kad pernai nuo fizinio, seksualinio, psichologinio smurto bei nepriežiūros nukentėjo 1337 vaikai. Kaip teigiama ataskaitoje, minėtų institucijų statistinių duome- nų skirtumas galimai rodo, kad vaikų teisių specialistai negavo informacijos apie visus smurtą patyrusius vaikus, nors šie atvejai buvo žinomi polici- jai.

Bus mažinama stumbrų daroma žala

Vilnius (Delfi.lt) – Beveik prieš pusę amžiaus ruošiantis atkurti išny- kusią stumbrų populiaciją Lietuvoje planai buvo ambicingi. Tuomet ketinta turėti 500 stumbrų populiaciją, kuri pasklistų kone po visą šalį. Tačiau šian- dien laisvėje gyvenančių maždaug 100 stumbrų ūkininkams, o kartu ir vals- tybei – per daug. Esą jie pridaro di- džiulių nuostolių, kurių valstybė ūki- ninkams nepajėgi padengti.

Pernai valstybė ūkininkams turė- jo atseikėti rekordinę – daugiau nei 400 tūkst. litų sumą už neva stumbrų pa- darytą žalą. Nors gamtininkai mano, kad daugiau žalos galėjo padaryti me- džiojami žvėrys, tačiau lengviausia kal-

tę suversti miško galiūnams.

Logika paprasta: už medžiojamų žvėrių padarytą žalą nuostolius turi padengti medžiotojų būreliai, o už įra- šytus į Raudonąją knygą stumbrus – Ap- linkos ministerija. Todėl naujame Stumbro apsaugos plane numatyta ma- žinti laisvėje gyvenančių stumbrų po- puliaciją. Tiesa, siekiama ir skaidyti bandas iš pradžių gyvūnus perkeltiant į Telšių, Varėnos miškuose ir Dzūkijos nacionaliniame parke esančius aptva- rus. Vėliau juos ketinama palaipsniui iš- leisti į laisvę Dzūkijoje.

Šiuo metu stumbrai gyvena dvie- juose aptvaruose Panevėžio rajone Pa- šilių stumbryste.

Baltarusijoje rengiamos Lietuvių kultūros dienos

Tautinių kostiumų pristatymas

LLKC nuotr.

Vilnius (LLKC info) – Balandžio 8– 10 d. Baltarusijoje, Mogiliovo mieste, rengiamos Lietuvių kultūros dienos. Jų metu vyks tautodailės darbų parodos, liaudies meistrų pasirodymai, Lietuvos etnografinių regionų kostiumų kolek- ciją pristatys Lietuvos edukologijos universiteto choras „Ave Vita“.

Lietuvių kultūros dienose sve- čiuosis nemaža tautodailės meistrų ir dainininkų delegacija iš Lietuvos, ly-

dima Lietuvos liaudies kultūros cent- ro (LLKC) specialistų. Lankytojų lau- kia Vytauto Valiušio tradicinių kera- mikos dirbinių, Prano Dužinsko ir Adolfo Teresiaus skulptūrų iš medžio, Odetos Tumėnaitės-Bražėnienės kar- pinių iš popieriaus, Vilniaus krašto ver- bų ir kitų tradicinių dirbinių paroda, parengta LLKC Tautodailės poskyrio vadovės Teresės Jurkuvienės.

Maskva neliko skolinga M. Le Pen

Paryžius (BNS) – Prancūzijos „Nacionalinio fronto“ frakcija, kuriai vadovauja Marine Le Pen, gavo pinigų iš Maskvos už prorusiškos politikos pa- laikymą. Pavyzdžiui, Kremlius ją ap- dovanojo už Krymo pusiasalio anek- siją. Apie tai rašo prancūzų „Le Mon- de“, kurie remiasi savaitgalį pavie- šintais dviejų Kremliaus valdininkų SMS susirašinėjimo žinutėmis, ku- riuos paskelbė „Anonymous Interna- tional“ programišiai.

Kalbama apie Rusijos prezidento Vladimiro Putino administracijos vi- daus politikos departamento direkto- riaus Timūro Prokopenkos ir „Jėdinaja Rossija“ partijos deputato Konstantino Rykovo susirašinėjimą. Sprendžiant pagal pavišintus pranešimus, T. Pro- kopenka prašė K. Rykovo susitarti su M. Le Pen, kad ši atvyktų į Krymą kaip stebėtoja į Rusijos kariuomenės orga- nizuojamą „referendumą“. Taip pat kalbama apie sutarimo su prancūzų partija „finansinius klausimus“, ku-

riuos, anot pranešimų, turėjo aptarti Rusijos užsienio reikalų ministras. Prancūzų leidinys primena, kad K. Rykovas prancūzų Alpėse turi įsigijęs 2 mln. vertės vilą. Todėl mažai stebė- tina, kad būtent jis dalyvauja derybo- se su prancūzų „dešiniaisiais“.

„Prancūzų fronto“ partijos vadovė Marine Le Pen praėjusių metų kovo 18- ają pareiškė, kad pripažįsta taip vadi- namo Krymo „referendumo“ rezulta- tus ir nemato jokių priežasčių, kodėl reikėtų laikyti jį neteisėtu. Anksčiau leidinys „Mediapart“ paskelbė tyrimą, kuriame teigiama, kad „Nacionalinis frontas“, vadovaujamas Marine Le Pen, iš Rusijos banko gavo didžiulę pi- nigų sumą savo politinei kampanijai Prancūzijoje finansuoti. Buvo kalbama apie bendrą 40 mln. eurų pervedimą, ta- čiau pirmasis pavedimas buvo tik 9 mln. eurų „paskola“. Pati dešiniųjų va- dovė teigė, kad nieko nežino apie 40 mln. rusų eurų: buvo vos 9 mln.

Čekijos vadovas susipiekė su JAV ambasadoriumi

Praha (BNS) – Čekijos prezidentas Miloš Zeman ir JAV ambasadorius Pra- hoje surėmė ietis dėl šalies vadovo pla- nų vykti į Maskvą dalyvauti pergalės prieš nacistinę Vokietiją Antrajame pasauliniame kare metinių minėjime, nors dauguma Vakarų valstybių vado- vų nusprendė ignoruoti šį renginį.

Ambasadorius Andrew Schapiro iš- sakė rimtų abejonių dėl griežtai pro- rusiško M. Zeman ketinimų būti „tik- riausiai vieninteliu Europos Sąjungos valstybės vadovu“, stebėsiiančiu Mask- vos Raudonojoje aikštėje vyksiantį Per- galės dienos paradą, skirtą 70-osioms So- vietų Sąjungos pergalės prieš nacių Vokietiją metinėms.

M. Zeman atkirto, kad po ambasa- doriaus išsakytos kritikos A. Schapiro nuo šiol bus užtrenktos durys į Prahos pilį, kur yra oficiali valstybės vadovo rezidencija. „Aš neleisiu jokiam amba- sadoriui kištis į mano planus dėl už- sienio kelionių“, – pridūrė 70-metis kairiųjų pažiūrų M. Zeman.

Žinoma, kad be M. Zeman, pergalės prieš nacistinę Vokietiją Antrajame pasauliniame kare 70-ųjų metinių mi- nėjime Maskvoje planuoja dalyvauti Graikijos premjeras Alexis Tsipras ir Šiaurės Korėjos vadovas Kim Jong Un, taip pat Indijos, Pietų Afrikos Respub- likos, Mongolijos, Kubos bei Vietnamo vadovai.

Prorusiški separatistai verkia

Berlynas (ELTA) – Prorusiški se- paratistai Rytų Ukrainoje parašė atvirą laišką Vokietijos kanclerei Angelai Merkel ir Prancūzijos prezidentui Francois Hollande, kuriame reikalau- ja nutraukti Kijevo vykdomą finansinė- nę blokadą. Apsisaukėlišku „Donecko ir Luhansko liaudies respublikų“ premjerai Aleksandras Zacharčenko ir

Igoris Plotnickis laiške kritikuoja, kad dėl blokados daugiau nei milijonas pensininkų negauna pensijos. Kije- vas lapkritį visiškai nutraukė pensijų ir kitų socialių išmokų mokėjimą su- kilėlių kontroliuojamose teritorijose.

Komentatoriai kandžiai pastebi: „Okupavo žemes, tačiau pensijų mokėt nenori“.

Lenkijoje bus statomi šeši stebėjimo bokštai

Varšuva (ELTA) – Lenkija stipri- na sienų apsaugą, prie sienos su Kali- ningrado sritimi bus pastatyti šeši stebėjimo bokštai, praneša „EUBusi- ness“.

Birželių įrengti 50 metrų aukščio bokštai užtikrins sienos stebėjimą kiaurą parą. Šis projektas kainuos daugiau nei 3,7 milijono eurų, 75 pro-

centų lėšų bus gauti iš Europos Są- jungos (ES) fondo Bendrijos išorinių sienų apsaugai.

Praėjusį mėnesį Lietuvos prezi- dentė Dalia Grybauskaitė pareiškė, kad Rusija Kaliningrado srityje dislo- kavo raketų sistemą „Iskander“, kurios „gali pasiekti net Berlyną“.

Nutraukta „Germanwings“ aukų paieška

Paryžius (ELTA) – Praėjus pu- santros savaitės po „Germanwings“ lėktuvo katastrofos Prancūzijos Alpė- se tyrėjai nutraukė aukų paiešką. Ta- čiau 150 žuvusiųjų daiktų bus toliau ieškoma.

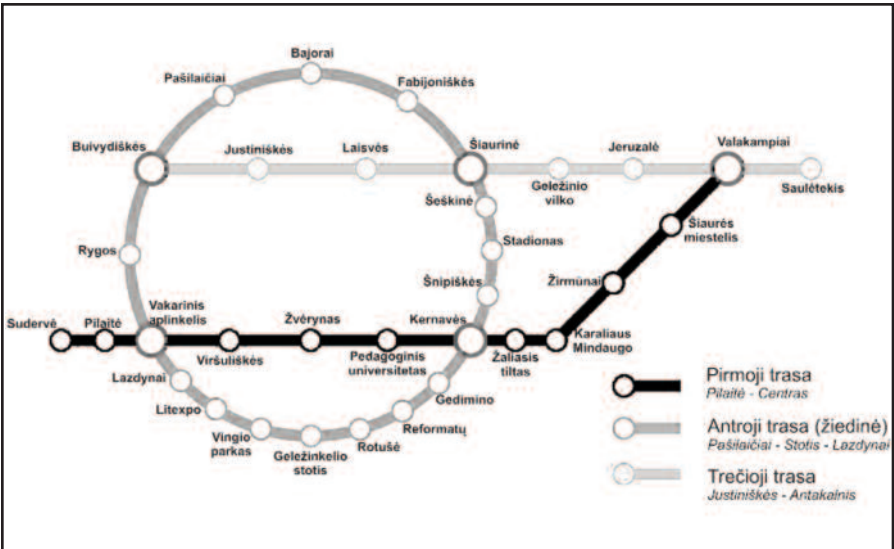
Tyrėjai orlaivio sudužimo vietoje surado visų 150 lėktuvu skridusių žmonių DNR. Pagal tai ateinančiomis savaitėmis tikimasi identifikuoti visas

aukas.

„Germanwings“ lėktuvas su 150 žmonių Prancūzijos Alpėse sudužo kovo 24-ją. Remiantis ligšioliniais ty- rimų duomenimis, orlaivį tyčia su- daužė antrasis pilotas. Nustatyta, kad jis anksčiau yra sirgęs depresija, o pastaruoju metu turėjo nedarbingumo lapelį.

VERSLO NAUJIENOS

Vėl gaivinama Vilniaus metro idėja

Neseniai piliečių asociacija „Metro sąjūdis“ surengė žurnalistams spaudos konferenciją. Jos tikslas – vėl pristatyti Vilniaus metropoliteno idėją. Daugiau nei 30 miestų Europoje pradėjo statyti metro linijas – net miestai, kurie yra Vilniaus dydžio ar net mažesni (pvz., Lozanoje – nėra net 130 tūkstančių gyventojų).

Vilniui buvo siūlomas ir tramvajaus projektas, tačiau patys jo iniciatoriai nutarė tokio projekto įgyvendinimą atidėti bent iki 2030 m. Metro pranašumai – didelis vidutinis greitis, keleivių pervežimo talpa, aukštesni saugumo bei patogumo rodikliai. Metro nauda visgi miestui didesnė.

Metro sistemos sukūrimo idėja atgimė 2002 metais. Susikūrus „Metro sąjūdis“ pasiekė, kad 2013 metais LR Seime buvo priimtas Metropoliteno koncesijos įstatymas. Lietuvos Respublikos Prezidentė jį vetavo. Pagal Prezidentūros pastabas pataisytą įstatymą svarstyti iš naujo pateikė 39 Seimo nariai.

Šiuo metu Įstatymas svarstomas Seimo komitetuose bei Vyriausybėje. Seimas, vertindamas metropoliteno įgyvendinimo Lietuvos didžiuosiuose miestuose reikšmę, sudarė Darbo grupę, į kurią kviečiami įvairių valdžios struktūrų, tame tarpe ir Prezidentės tarnybos atstovai bei įvairių visuomenės sluoksnių specialistai. Darbo grupės vadovas, Seimo narys Artūras Skardžius mano, kad išvados Seimui bus pateiktos iki šių metų gegužės vidurio.

LR Seimas numato dar šioje sesijoje apsispręsti Metropoliteno įgyvendinimo įstatyme įteisinti nuostatas, kad metropoliteną planuos savivaldybės, statybą organizuos Vyriausybė, o finansuos, statys ir eksploatuos privačios verslo struktūros. Pasibaigus koncesijos laikui, sutartis bus pratęsta arba metropolitenas bus perduotas eksploatuoti valstybei.

Metro idėją palaiko 89 Seimo nariai, o palaikančiųjų gretos vis didėja. A. Zuoko vadovaujamoje miesto taryboje šią idėją palaikė tik 17 tarybos narių. „Metro sąjūdžio“ aktyvistai mano, kad naujos sudėties miesto taryboje metro šalininkai sudarys daugumą.

Dabartinio „Metro sąjūdžio“ vadovo Juozo Zykaus teigimu politinis apsisprendimas yra ilgiausiai trunkantis ir brangiausiai kainuojantis metro statybos etapas. Jo žiniomis politinis apsisprendimas dėl metropolitenų statybos užtrunka nuo 30 iki 70 metų. Lietuvoje jis tęsiasi jau 36 metus ir reikia tikėtis, kad artimiausiu metu bus politiškai apsispręsta kas metro planuos, organizuos statybą ir tokius projektus finansuos.

Seimo politinis apsisprendimas – leisti įgyvendinti Vilniuje metropoliteno projektą, pats savaime sukuria vertę, nes numatomų trasų vietoje pakyla nekilnojamo turto vertė. Atsiradus investuotojui ir pradėjus statybą, didėja gyventojų užimtumas, mokesčių pavidalu pasipildo biudžetas, suaktyvėja miesto ekonomika, nes mokslininkų paskaičiavimais, kiekvienas investuotas euras „įdarbina“ dar penkis eurus kitose ekonominės veiklos srityse.

Apsispręsti dėl metro statybos skatina ir tarptautinė padėtis. Karinio konflikto atveju metropolitenas tarnauja kaip civilinės gynybos objektas. Metro sudaro galimybę sparčiai ir saugiai pasiekti užmiestį esant evakuacijos būtinumui arba atvirkščiai – specialiesiems gynybiniams daliniams iš užmiesčio pasiekti svarbius valstybinius objektus miesto centre.

Vilniaus metropoliteną turėtų sudaryti dvi susikertančios linijos ir viena žiedinė trasa.

Pirmąją 7 km atkarpą, anot idėjos autorių, pirmiausia reiktų tiesi tarp Pilaite's gyvenamojo rajono ir iki miesto centro. Ją pratęsus iki Valakampių būtų suformuota pirmoji linija Pilaite – Valakampiai. Antroji sujungtų Vakarinę aplinkelį ir Saulėtekio rajoną.

Žiedinė trasa prasidėtų ties Tarandės rajonu ir eitų tarp Nacionalinio rajono ir Akropolio, prie Baltojo tilto ir pasiektų geležinkelio stotį. Nuo stoties trasa eitų per Vingio parką, Parodų rūmus, Lazdynus, Viršuliškes, Justiniškes ir Pašilaičius ir vėl pasiektų Pilaite.

„Draugo“ info

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 m. balandžio 8 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,93 EUR
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,70 EUR
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,74 EUR
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,37 EUR
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,69 EUR

„FedEx“ perka „TNT Express“

JAV skubių siuntų pristatymo įmonė „FedEx“ pasiekė susitarimą įsigyti Nyderlandų konkurentę „TNT Express“ už 4,4 mlrd. JAV dol. Įmonės pasiekė „sąlyginį susitarimą dėl rekomenduojamo viešo siūlymo grynaisiais pinigais 8,00 (euro) už paprastąją „TNT Express“ akciją“, sakoma bendrame pranešime.

Šis pasiūlymas 33 proc. viršija balandžio 2 d. akcijų kursą.

Nyderlandų pašto paslaugų įmonė „PostNL“, kuri valdo 14,7 proc. „TNT Express“ akcijų, šiam pasiūlymui neprieštaravo.

„TNT Express“ veikia daugiau kaip 200 šalių ir turi apie 65 tūkst. darbuotojų.

BNS

Pinigų riba, nuo kurios laimės nebedaugėja

Ekonomistas Raimondas Kuodis suskaičiavo, kiek pinigų uždirbant per mėnesį laimės žmogui nedaugėja – apie 1 160 eurų arba 4 000 litų per mėnesį.

„Aš minėjau prisisotinimo tašką, nuo kurio laimės nebedaugėja arba daugėja labai lėtai. Mano skaičiavimais, tai buvo maždaug apie 4 000 litų vidutinė alga mėnesiui. Čia yra pakankamai tolimas taškas, į kurį turime nueiti. Tada būsime patenkinę pagrindinius bazinius poreikius ir galėsime ieškoti, ką čia veikti toliau su tais pinigais“, – kalbėjo R. Kuodis.

Nors ekonomistas ir pažymėjo, kad tokia mėnesinė alga yra pasiekiamą, tačiau, kalbant apie nelygybę ir laimės pojūtį, procedūrinį neteisingumą jis įvardijo kaip vieną labiausiai demoralizuojančių faktorių.

„Čia yra kaip reiškinys, kuris veikia kvadratu. Ne tik kad kaimynas turtingesnis, bet, jei jis tą turtą sukaupė neteisėtomis priemonėmis, tas žeidžia dvigubai. Kuo garsūs skandinavai, kodėl ten tas laimingasis kapitalizmas ir ten laimingiausias regionas pasaulyje? Todėl, kad to procedūrinio teisingumo ten yra labai daug. Jeigu kas uždirbo, greičiausiai tą padarė sąžiningai“, – sakė R. Kuodis.

Jis, cituodamas anglų ekonomistą Richard Layard, taip pat pažymi, kad žmogus natūraliai lenktyniauja su aplinkiniais ir tam, kad lenktynės, kas daugiau uždirbs, būtų pristabdytos, reikia koordinacinio mechanizmo.

„Layard sako, kad reikia pakankamai progresyvių mokesčių, kad tu pradėtum susimąstyti, ar tikrai tau verta uždirbus milijoną, uždirbti kitą, galbūt aukojant kitus dalykus, kurie laimei svarbūs. (...) Šitą reikia riboti išorinėmis priemonėmis – pakankamai stačiais progresiniais mokesčiais, kad žmonės susimąstytų“, – komentavo R. Kuodis.

Antras būdas sustabdyti lenktynės, pažymi ekonomistas, yra skandinaviškas: net jeigu esi turtingas, mėgautis prabanga yra blogo skonio ženklas.

Ekonomika.lt

Lietuviai vyrai ant velykinio stalo sugrąžina avieną

Kokybiškos mėsos, užaugintos Lietuvos ūkiuose, pardavėjai Kauno prekybos miestelyje „Urmas“ pastebi, kad populiariausia mėsa, kurios šiemet Velykoms pagėidavo pirkėjai, buvo veršienos kumpis, nugarinė su šonkauliuku ir avies koja.

Anot prekybininkų, lietuvis moterys labiau linkusios laikytis tradicijų ir ruošti tokius patiekalus, kokių per šventes gamino jų mamos ir senelės, o aviena sovietmečiu nebuvo populiari. Dažnai iniciatyvą išbandyti kažką naujo ir netradicinio rodo vyrai.

Šiuolaikinių avių augintojų teigimu, sovietmečiu avys Lietuvoje dažniausiai augintos dėl vilnos, kurios kaina ir paklausa buvo pakankamai didelė. Dažniausiai maistui buvo skerdžiami pakankamai seni galvijai – 8–9 metų. Tokio amžiaus avių mėsa negali būti laikoma kokybiška, o jos specifinis kvapas ir skonis, susidarantis dėl prakaito medžiagų kaupimosi riebaluose, pernelyg aštrus ir nemalonus. Šiuo metu dauguma šalyje mėsai auginamų avių yra visai kitų – mėsinių veislių, o tokie galvijai yra skerdžiami ne vyresni nei 14 mėnesių.

Tarpukariu (apie 1927–1930 metus) Lietuvoje buvo laikoma apie 1,5 mln. avių, prieš karą jų liko apie 600 tūkst. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, šių metų vasario pradžioje šalyje buvo deklaruota beveik 124 tūkst. avių. Nors dar toli iki to, kas buvo vadinamaisiais Antano Smetonos laikais, pastarieji keleri metai vadinami avininkystės renesansu. Mat kasmet avių daugėja maždaug po 20 tūkst., gausėja ir jų augintojų. 2012-aisiais auginta dvigubai mažiau avių nei šiemet (beveik 61 tūkst.), o didžiausią nuosmukį avininkystė išgyveno 2001–2002 metais, kai šalyje buvo likę apie 11–12 tūkst. avių.

Prekybos miestelio „Urmas“ info

Krikščionybės istorija

Kun. Antanas Staniukynas, Šv. Kazimiero seserų vienuolyno steigėjas – 2

Tęsinys. Pradžia 2015 m. balandžio 7 d.

IRENA PETRAITENĖ

„Aš dirbu nesitikėdamas pas žmones atlyginimo, ir dėl to abejutiškas esu kas link žmonių pagyrimo ar papeikimo“, – kun. Antanas rašė savo bičiuliui kun. A. Kaupui. Lankydamas lietuviškas parapijas ir matydamas, kokių sunkumus klebonams tenka patirti, įsitikino, kokia svarbi pašaukimo brolių parama ir bendras planuotas darbas. Tokia mintis jau buvo gyva ir tarp Lietuvos kunigų. Apie tai jis sužinojo iš kun. J. Totoraičio laiško 1907 m., kuriame jis rašė, kad Marijampolėje įvyko steigiamasis Kunigų susivienijimo susirinkimas ir, atsiuntęs įstatus, prašė dėl jų pareikšti savo nuomonę.

Sulaukęs daugelio lietuvių kunigų pritarimo, kun. Antanas suformulavęs būsimos Amerikos lietuvių kunigų sąjungos tikslus ir uždavinius, atspausdino atskiru leidiniu „Sąjungos sumanymas“, ir 1909 m. kovo 29 d. išsiuntinėjo visiems Amerikos lietuvių kunigams. „Sumanymas“ nurodė organizuojamos sąjungos narių pareigas ir pagrindinius uždavinius: katalikiškas laikraštis, mokykla, misijos, blaivybė, emigracija. Siekiant lankstesnės organizacinės veiklos, visos Amerikos lietuvių parapijos buvo suskirstytos į šešias provincijas: Bostono, New Yorko, Scrantono, Philadelphijos, Pittsburgho ir Čikagos. Kiekvienos provincijos visuomeninę veiklą koordinavo vienas kuris įtakingesnis kunigas. 1909 m. gegužės 5 d. New Yorko „Astorijos“ viešbutyje įvyko Amerikos šešių provincijų atstovų susirinkimas – savanoriškais pagrindais, vedant idealizmui, buvo įsteigta Amerikos lietuvių Romos katalikų kunigų Vienybės sąjunga, pirmininkas – kun. A. Staniukynas, sekretorius – kun. S. Čepanionis, išdininkas – kun. S. Pautienius.

Kunigų Vienybės sąjunga, pasak A. Kučo, kun. Antano Staniukyno dvasios kūriny. Jos užuomazgoje glūdi gilus tikėjimas ir *amor patriae sanuotus* – šventoji tėvynės meilė. Jos veikloje – artimo meilė, švietimas ir tauraus lietuvių formavimas. Jos stiprybė – vienybė: „Kad Kunigų sąjunga per penkėtą savaitę tapo gyvu kūnu, iškabin-gai liudija, koks buvo kun. Staniukyno autoritetas ir įtaka. Juk jis niekur nebuvo užėmęs jokios aukštos vietos, o savo menką kleboniją iškeitęs į elgetavimą remti dideliui pasiaukojimui – Šv. Kazimiero seserims, būsimoms iš-eivių lietuvių auklėto-joms.“

Vienas pačių svarbiausių Kunigų sąjungos nutarimų ir sunkiausias vykdyti buvo laikraščio leidimas. Tam reikėjo pi-

Paminklas kun. A. Staniukynui Šv. Kazimiero seserų vienuolyno kieme. Marquette Parkas, Čikaga. J. Kuprio nuotr.

nigų, savos spaustuvės ir tinkamų žmonių. Kol kas buvo paskirtas tik vienas žmogus – redaktorius kun. Antanas Kaupas, jam talkinti turėjo šešių provincijų atstovai. Kadangi laikraščiui buvo parinkta vieta Vilkes-Barre, tai visi techniniai klausimai gulė ant vietos klebono kun. V. Vizgirdos pečių. Rūpesčių našta slėgė ir redaktorių kun. Kaupą, kuris gegužės 21 d. laiške kun. Staniukynui guodėsi: „Aš gavau lyg proto sumišimą, atsiradęs visai netikėtoje redaktoriaus rolėje. Nežinau, nei ką pradėti, nei ką daryti.“ Kun. Staniukynui tai buvo nelengva skaityti, juk rašo vienas gabiausių ano laiko publicistų, pargarsėjęs savo Karvojaus laiškais „Žvaigždutėje“, siuntinėjęs straipsnius į Lietuvos laikraščius ir atsiliepdavęs į kiekvieną svarbesnį Amerikos lietuvių gyvenimo klausimą. Pirmasis „Draugo“ numeris išėjo 1909 m. liepos 12 d.

Laiškas po laiško pas kun. Staniukyną plaukė „Draugo“ vargai. Į visus reikėjo atsiliiepti, rasti išeitį, nes laikraštis negalėjo laukti, jis turėjo pasirodyti „sotus ar alkanas“. Todėl Kunigų sąjungos pirmininkui teko prašyti jos narių papildomų mokesčių, prašinėti paskolų, ieškoti kitokių finansavimo šaltinių. Daug sunkumų patyręs redaktorius kun. Kaupas netgi prašė jį atleisti. 1910 m. lapkričio 25 d. suprasdamas ir užjausdamas kun. Antanas jam taip rašė: „...Dėl tos idėjos, vienybės, kaip ką pakentėti nesibijokim. Gal vienas kitas, o net ir dešimtas pasišventimo nesupras ir neapibrangys, gal pasėkmės pasišventimo apsireikš tik veikėjui mirus, ir tik tada gal pas žmones ras kilnus darbas pripažinimą, bet už tai jau mažiau ir juo vėliau atlygis žmonės, juo gausiau ir greičiau atiduos Dievas.“

Rūpindamasis laikraščio leidimo materialiais reikalais, kun. Staniukynas keletą metų kiekvienos savaitės „Draugui“ pateikdavo savo pamokslus. Rašė traukiniuose, jų laukdamas stotyse, svetimose klebonijose, ligoninėse ar net pasitraukęs į nuošalų vienuolyną rekolekcijoms. Seserims kazimierietėms išvertė „Įžadų katekizmą“, „Ypatingą sąžinės sąskaitą“, „Dvasinio gyvenimo vadovėlį“, „Apmąstymus“. „Didesnis katalikų tikėjimo katekizmas“ ir „Mažasis katalikų tikėjimo katekizmas“ buvo skirti lietuviškomis mokykloms. Parengė komentarus Naujojo testamento II leidimui (vysk. J. A. Giedraičio vertimas).

Būdamas jautrus žmonių nelaimėms kun. Staniukynas nuo pat atvykimo Amerikon didelį dėmesį skyrė našlaičių ir netekusių globos senelių reikalams. Juos kėlė 1906 m. vykusiame Amerikos lietuvių katalikų federacijos kongrese, jų nepamiršo ir steigdamas Kunigų sąjungą. Labdaros reikalus jis išjudino tiek, kad 1914 m. Čikagoje kovo 29 d. buvo įsteigta Lietuvių Romos katalikų labdaros sąjunga, kuriai perdavė savo surinktų pusantro tūkstančio dolerių ir kurios išdininku sutiko būti. Jo įnašo dėka Labdaros sąjunga šalia kazimieriečių vienuolyno nupirko sklypą našlaičių prieglaudai statyti.

Kun. Staniukynas yra asmeniškai šelpęs daug mokslus ėjusių kunigų, siuntinėdamas jiems Mišių stipendijas. Savo aukomis rėmė „Saulės“ ir kitas švietimo draugijas Lietuvoje. Jis nuolatine pinigine parama teikė pirmojo lietuviško elementoriaus autoriui, žinomam patriotui poetui Ksaverui Vagnėliui–Sakalauskui, nuoširdžiai globojo Amerikos lietuvius kunigus. Norintieji keltis į kitą parapiją dažniausiai kreipdavosi į kun. Staniukyną, ir jis mielai padėdavo tarpininkaudamas pas vyskupus. A. Kučas savo monografijoje rašo: „Jis uoliai prisidėjo prie

Šv. Kazimiero seserų motiniškas namas buvo pastatytas toje vietoje, kur stovi kun. A. Skripkus, kun. P. Serafinas ir kun. A. Staniukynas. „Draugo“ archyvo nuotr.

Amerikos lietuvių pastangų gauti lietuvių vyskupą. Kai tos pastangos nedavė vaisių, tai daug kas žiūrėjo į kun. Staniukyną kaip savo vyskupą, kuris daug gali vien savo kuklios asmenybės autoritetu.”

Lankydamas lietuvių parapijas ir rinkdamas aukas naujai kongregacijai, kun. A. Staniukynas atvyko į Čikagą, kur gyveno daug lietuvių. Jį priėmęs arkivyskupas E. Quigley pasiūlė seseris kazimierietes apgyvendinti Čikagoje. Buvo duotas leidimas statyti motininius vienuolijos namus, tam reikalui arkivyskupas suteikė 3 tūkst. dolerių skolą. 1911 m. namai buvo baigti. 1912 m. kitoje gatvės pusėje išaugo namas kapelionui, kuriame taip pat įsikūrė „Draugo“ redakcija ir spaustuvė.

Misijos, jų plėtra lietuviškose parapijose – buvo kitas svarbus kun. Staniukyno, Kunigų sąjungos pirmininko, rūpestis. Seinų seminarijoje jo įkurtos slaptos klierikų draugijos puoselėtojas Kazimieras Kudirka, tapęs vienuoliu kapucinu, Lietuvoje garsėjo savo misijomis. Kodėl jo nepasikvietus į Ameriką? 1910 m. atvykusio tėvo Kazimiero misijos turėjo didelį atgarsį. Iš daugybės tėvo Kazimiero rašytų laiškų, matyti, kad visą misijų organizavimą, planavimą, susirašinėjimą su klebonais iš

Kun. A. Staniukynas

Seselės Mercedes piešinys

anksto atliko kun. Staniukynas. Kurį laiką jis rėmė tėvo Kazimiero sumany-
mą Amerikoje steigti lietuvių kapucinų
šaką, bet nebuvo platesnio pritarimo ir
kapucinų centro paramos. Pats kun. An-
tanas, savo širdyje seniai nešiojėsis
troškimą tapti vienuoliu, vengė savo gy-
venimą susieti su vienuolynu, kur ne-
būtų galimybės dirbti tarp lietuvių.
Slaptai atnaujinta Marijonų vienuolija
buvo arčiausiai širdies, nes ji buvo lie-
tuviška, rūpinosi misijomis, apaštala-
vimu ir auklėjimu. Kun. Staniukynui
dabar atrodė esanti puikiausia proga
pačiam stoti į marijonus ir juos įkurti
Amerikoje. Parašė laišką kun. Vincui
Dvaranauskui, sesers Immaculatos bro-
liui, ir kun. Jurgiu Matulaičiui (pa-
laimintasis), atnaujintos vienuolijos
generolui, kviesdamas kurtis Čikagoje.
1912 m. sausio 6 d. gautas atsakymas,
kad tuo tarpu marijonai negali keltis
Amerikon, nes, kaip kunigai, visi pri-
klauso nuo savo vyskupų, nuliūdino:
„Kas bus su manim? Tai būtų gyvenimo
būdas, prie kurio stengiausi, bet kurio
lig šiol neįveikiau.“ Tačiau pavasarė-
jant, užliejo džiaugsmo banga, gavus
kun. J. Matulaičio laišką, kuriame rašo,
kad jį mielai priima į savo vienuolyną
ir galėtų, kol atliks noviciatą, atsiųsti
kun. Juozą Vaitkevičių jį pavaduoti. Iš
pagarbos ir dėkingumo kun. Antanas
marijonams nusiuntė 50 dolerių Mišių
intencijų.

1912 m. balandžio 12 d., kalbėda-
masis su Čikagos arkivyskupu Quigley
gavo jo leidimą stoti į marijonus. Tačiau
vėl užgulė nerimo mintys, kaip ati-
trūkti nuo visų reikalų: rekolekcijų, ka-
pelionijos statybos, aukų rinkimo,
„Draugo“, kandidačių ieškojimo? Kitos
dienos užrašuose pažymėta: „Negalė-
damas vienuolijon stoti, jaučiuosi kaip
žemės netekęs.“ Besiblaškydamas tarp
savo norų ir pareigos, gegužės 7 d. rašo
laišką į Šveicariją, kun. Matulaičiui pra-
nešdamas, kad atvažiuoti negali ir pra-
šo, kad marijonai atvyktų Amerikon ir
čia kurtų savo vienuoliją. Pradžiai siū-
lo apsigyventi kapelionijoje: „...manau,
kad ruiminga (erdvi) kapelionija prie se-
serų vienuolyno, kurią beveik Jūsų
vienuolijai stačiau, visiems šiems tiks-
lams gražiai patarnautų.“
1913 m. kun. Matulaitis nutarė vyk-
ti į Ameriką ir ten steigti pirmąjį ma-
rijonų židinį. Kartu su juo liepos 22 d.
į Čikagą atvyko du noviciatą baigę ku-
nigai Feliksas Kudirka ir Julijonas Ka-
zakas. Kaip seniai laukiami svečiai ap-
sistojo kun. Antano kapelionijoje. Či-
kagos arkivyskupas E. Quigley, kun. Sta-
niukynui tarpininkaujant, naujuosius
misionierius priėmė maloniai ir labai
palankiai. Kun. Jurgis Matulaitis pa-

aiškino savo misiją ir paprašė leidimo
darbuotis jo arkivyskupijoje. Dešimt
dienų, prasidėjo rugpjūčio 2 d., jis vedė
seserims kazimierietėms rekolekcijas,
sakė pamokslus. Turėdamas didelį pa-
tyrimą, sudarant vienuolių įstatus, jis
peržiūrėjo ir pataisė Šv. Kazimiero se-
serų vienuolijos konstituciją. Rekolek-
cijoms pasibaigus, asistuojant kun. Sta-
niukynui, kun. Matulaitis vadovavo
įžadų apeigoms. Aštuoniuos naujokės
padarė seserų įžadus ir 11 kandidačių
gavo naujokių abitus.

1913 m. rugpjūčio 18 d. Čikagoje for-
maliai įkūrė pirmuosius Marijonų vie-
nuolijos namus, kurie laikinai prisi-
glaudė kun. Staniukyno kapelionijoje.
Vienuolijos generolas, išvykdamas atgal
Europon, čia paliko du savo narius:
kun. F. Kudirką paskyrė namų virši-
ninku, o kun. J. Kazaką – pirmuoju pa-
tarėju. Pagal marijonų įstatus, virši-
ninkas privalėjo turėti du patarėjus. To-
dėl antruoju generolas paskyrė kun. Sta-
niukyną. Tas paskyrimas nebuvo pa-
keistas nė vėliau, kai Amerikon atva-
žiavo daugiau marijonų, kurie padėjo,
„Draugui“, perėmė jo adminstravimą,
o vėliau ir visą laikraštį.

1916 m. rugpjūčio 22 d. kun. Antano
dienoraštyje rašyta: „Pradėjau labiau
įsitikinti apie reikalą palikti seseris ir
įstoti į Tėvų marijonų kongregaciją. Tik
svarstau, ant kiek tas mano žygis bus
teisėtas (pateisinamas.)“ Marijonai pri-
tarė, tačiau sakė, kad būtų geriau pa-
laukti karo pabaigos. Prabėgus me-
tams, iš Lietuvos į Ameriką atvykęs ma-
rijonas kun. Pranciškus Būčys (vėliau
rytų apeigų vyskupas) 1917 m. rugsėjo
17 d. laiške kun. Staniukynui, kurį ark-
iv. Mundelein pakvietė dėstyti kolegi-
joje, rašė: „Dviem daiktais džiaugiuosiu:
kad katedros kolegijoje yra lietuvių
kalba ir kad Tamsta jos mokysi. Vaziavimas
į Šveicariją nepabėgs.“ Vadinasį,
ryžtas važiuoti į marijonų vienuolyno
noviciatą buvo tvirtas, nors jau skau-
džiai kamavo džiova. 1918 m. dienoraštyje
atsiranda įrašas: „Mąstau apie
atlikimą generalės išpažinties.“ Atsi-
sakęs klebonystės Waukegane kun. Pr.
Būčys atvyko į Čikagą ir kasdien lan-
kydavo ligonį. Vėliau atsiminimuose
rašė: „...Ta išpažintis buvo taip sąži-
ningai ir taip tvarkingai paruošta, jog
su pertraukomis tęsėsi tris dienas. Ne-
liko nė vieno sąžinės kampučio neat-
skleisto, nė dvasinio trūkumo dulkių tas
mirštantis kunigas nepaliko neišslavęs
iš savo atminties... Prisiminus po 30
metų dar graudu darosi...“ Kunigas
Antanas Staniukynas mirė 1918 m.
gruodžio 15 d. Čikagoje, Šv. Kazimiero
seserų vienuolyne.

Pabaiga

PO DIEVO SPARNU

Gailestingumo sekmadienis

RENATA ŽIŪKAITĖ

Šį sekmadienį švėsime Atvelykį ir Die-
vo gailestingumo šventę, kurią Baž-
nyčioje įvedė popiežius Jonas Paulius
II. Dievas žmonijai duoda paskutinę
progą – prieš savo teisingumo laiką, jis
trokšta išlieti savo beribį gailestingu-
mą.

ligrimai iš visos Lietuvos ir pasaulio.

Atvelykis visame pasaulyje yra
paskelbtas Dievo gailestingumo šven-
te. Gailestingumas yra pagrindinė
Dievo savybė, tad ši šventė yra duo-
dama kaip paskutinė galimybė nusi-
dėjėliams sugrįžti pas Dangiskąjį
Tėvą ir nusigręžti nuo savo nuodėmi-
go gyvenimo. Savo dieno-
raštyje s. Faustina užrašė
tokius Jėzaus žodžius:

*Dukra mano, kalbėk
visam pasauliui apie ne-
apsakomą mano gailestin-
gumą. Trokštu, kad Gai-
lestingumo šventė būtų
prieglobstis ir užuovėja vi-
soms sieloms, o ypač varg-
šams nusidėjėliams. Tą die-
ną yra atvertos mano gai-
lestingumo gelmės, išlieju
visą jūrą malonių sieloms,
kurios prisiartins prie
mano gailestingumo šalti-
nio; kuri siela prieis išpa-
žinties ir šv. Komunijos,
gaus visišką kalčių ir baus-
mių atleidimą, tą dieną bus
atvertos visos Dievo už-
tvankos, per kurias teka
malonės; tenebijo prie ma-
nės prisiartinti jokia sie-
la, nors jos nuodėmės būtų
kaip purpuras. (s. Fausti-
na, Dienoraštis 699)*

Gailestingojo Jėzus atvaizdas

Savo gailestingumo slėpinį Jė-
zus norėjo apreikšti pasauliui
per visai paprastą vienuolę iš
Lenkijos – s. Faustina. Ji matė dau-
gybę Jėzaus apsiareiškimų, būtent per
ją Viešpats perdavė visam pasauliui
tokią svarbią Dievo gailestingumo
žinią, kuri to meto Bažnyčioje buvo
nustumta į šešėlį ir primiršta. Būtent
dėl to daug sielų, bijodamos Dievo,
kaip rūstaus Teisėjo, nedrįso prie Jo
artintis ir atgailauti dėl savo kalčių.
Dievo gailestingumo žinia vėl su-
grįžta į Bažnyčią visai prieš Antrąjį
pasaulinį karą. Žiaurumų, neteisybės,
prievartos, mirties akivaizdoje su-
švinta Gailestingojo Jėzaus atvaiz-
das, iš kurio širdies srūva du spin-
duliai – raudonas ir baltas. Šį atvaiz-
dą s. Faustinai liepė nupatyti pats Iš-
ganytojas, pasirodęs jai tokiu pavi-
dalų. Šis Dievo gailestingumo atvaiz-
das pasklido po visą pasaulį, ir karo,
neteisybių akivaizdoje žmonės kartojo
Jėzaus išmokytą maldą: *Jėzau, pasi-
tikiu Tavimi*. Jėzus pažadėjo s. Faus-
tinai, kad siela, kuri melsis prie jo at-
vaizdo ir kalbės šią maldą, nežus. Jo
Dieviškas gailestingumas apgins ją
mirties valandą. Todėl net kareiviai
apkasuose glaudė prie širdies šį gai-
lestingojo Jėzaus paveikslėlį, nešanti
viltį mirčiai beldžiantis į jų gyvenimo
vartus. Yra daug liudijimų, kai už-
kietėję nusidėjėliai, daug metų nebu-
vę išpažinties, pasimeldę prie Gai-
lestingojo Jėzaus atvaizdo, atsivertė ir
grįžo pas Dievą. Vilniuje, kur keletą
metų gyveno s. Faustina, Dievo gai-
lestingumo šventovėje kabo šio pa-
veikslo originalas. Jį s. Faustinai pri-
žiūrint nutapė dailininkas Eugenijus
Kazimirovskis. Po šv. Velykų čia
visą savaitę vyksta Dievo gailestin-
gumo atlaidai, į kuriuos plaukia pi-

mybė ir mums su pasitikėjimu at-
nešti savo nuodėmes ir sopulius Jėzui.
Jis nori ir mums išlieti savo gailės-
tingumą būtent per išpažinties sak-
ramentą, kuris kai kurių liberalių ku-
nigų yra nuvertintas ir nustumtas į
šoną. Priėjus nuoširdžios išpažinties
ir Komunijos šį sekmadienį, Dievas
mums ne tik atleidžia nuodėmes, bet
ir bausmes už jas, t. y. išdildo visas
mūsų nuodėmių pasekmes. Nuošir-
džiai prisiartinę prie atgailos sakra-
mento šią dieną, mes galime pelnyti
didžiulį Dievo malonių ne tik sau, bet
ir savo artimiesiems.

Save ir visus pasaulio nusidėjė-
lius galime užtarti šia malda, padik-
tuota šv. Faustina: „O kraujau ir
vandeniu, kuris ištryškai iš Jėzaus šir-
dies, kaip gailestingumo mums vers-
mė, pasitikiu Tavimi.“

Mes nei vienas nežinome savo
mirties valandos, tačiau ji nenumal-
domai artėja kiekvienam iš mūsų.
Jai atėjus, baigsis mūsų gailestingu-
mo laikas ir prasidės Dievo teisingu-
mas. Neužtildykime mums vis garsiau
skambančių amžinybės varpų šio pa-
saulio malonumų bei svaigulių kurtu-
liu. Ši žinia, kuri gali būti mums pa-
skelbta net šią naktį, ragina kiekvie-
ną mūsų pasinerti į gailestingąją Jė-
zaus širdį. Ji užsimezgė Mergelės Ma-
rijos išciuose tam, kad atjaustų kiek-
vieną mūsų nevilties šauksmą, kad
savo gailestingumo Meilėje panardintų
visas mūsų žaizdas.

Šio sekmadienio Evangelijoje pri-
sikėlęs Kristus sako apaštalui Tomui:
„Ramybė Tau! Paliesk mano žaizdas,
jau nebebūk netikintis, būk tikintis!“
Šiais žodžiais Mokytojas kviečia ir
mus su visomis savo žaizdomis prisi-
liesti prie Kristaus, kad būtume iš-
gydyti ir prikelti.

SVEIKATA

Tęsiame „supermaisto” temą

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Kaip jau rašėme ankstesniame numeryje („Draugas”, 2015 m. kovo 28 d.) „supermaistas” yra ne tik maistas, bet ir nauda. Teisinga ir suderinta mityba, įtraukiant į ją „supermaistą”, pagerina jūsų savijautą, padidina energiją, padeda išvengti kai kurių ligų bei prailgina gyvenimą. Po straipsnio išspausdinimo gavome keletą laiškų su prašymu pratęsti šią temą ir supažindinti su retesniais bei egzotiškais produktais. Su keletu iš jų pabandysiu trumpai supažindinti.

Goji uogos – jaunystės eliksiras

Tai dygliuotojo bei kininio ožerškio uogos, kurios Vakarų šalims yra naujiena, kai tuo tarpu Rytų šalims – tūkstantmečio patvirtinta vertybė. Dėl didelio antioksidantų, vitaminų ir amino rūgščių kiekio, esančio goji uogose, jos dar vadinamos „jaunystės eliksyrų”

ir „Himalajų gyventojų ilgaamžiškumo paslaptimi”. Goji uogos nuo senovės auginamos Kinijoje, su jomis gardinamos ryžių košės, sriubos, daržovių patiekalai. Tibeto ir Kinijos tradicinėje medicinoje goji uogos vartojamos kaip priešušdegiminė priemonė. Jas siūloma vartoti norint pagerinti inkstų, kepenų, plaučių veiklą, sustiprinti regėjimą, imunitetą, nervų sistemą, didinti darbingumą ir ištvermę. Goji uogos yra vienintelis natūralus germanio šaltinis, kuris naudingiausias kovojant su vėžiu. Tibetiečiai goji uogas vadina laimės ugomis, nes jos pašalina liūdesį. Šios uogos – būdas pasiekti ilgaamžiškumo. Yra legendų pasakojančių, kad Himalajų kalnuose gyvenantys vienuoliai sulaukia net 120 metų dėl to, kad kiekvieną dieną renka ir valgo goji uogas. Moksliniai tyrimai patvirtina, kad goji uogos tikrai pasižymi nepaprastomis savybėmis:

- ◆ jose gausu mineralų, turi daugiau kaip 30 pagrindinių makro ir mikroelementų. Uogose yra sveikatai reikalingų ir retai maiste pasitaikančių jodo ir germanio;
- ◆ turi net 18 amino rūgščių;
- ◆ gausu vitamino C ir B grupės vitaminų;
- ◆ uogose yra antioksidantų fenolių ir karotinoidų (betakarotino, likopeno, liuteino, kriptoksantino). Goji uogos turi 2 kartus daugiau antioksidantų nei žalioji arbata, 3 kartus daugiau nei mėlynės ir 5 kartus daugiau nei spanguolės. Ypatingai goji uogos vertinamos dėl antioksidanto zeaksantino, kuris reikalingas išsaugoti sveikas akis.

Džiovinotos goji uogos vartojamos pagardinti žaliuosius kokteilius, įvai-

rias salotas, sausus pusryčius arba tiesiog valgomas kaip užkandis. Prekyboje taip pat galima įsigyti goji uogų sulčių. Nepatariama valgyti uogų ar gerti sulčių, jei vartojate kraują skystinančius vaistus. Perkant uogas rinkitės tas, kurios džiovintos natūraliai saulėje, nevartokite uogų, kurios yra minkštos ir drėgnokos – jos buvo džiovintos naudojant sierą ir yra praradusios gerąsias savybes.

Vingrūnės (Spirulina) – puiki priemonė pavasariniam nuovargiui įveikti

Vingrūnės – mėlynai žalios mikrodumblis (*Spirulina platensis*) – viena iš seniausių gyvybės formų žemėje, atsiradusių prieš 4 milijardus metų ir sukaupusių daugiau nei 50 žmogaus organizmui reikalingų biologiškai aktyvių medžiagų:

* vitaminų, mineralų, nepakeičiamųjų amino rūgščių, riebalinių rūgščių;

* jose esančios medžiagos sugeba pašalinti iš organizmo sunkiuosius metalus, tarp jų ir radioaktyvias medžiagas, todėl saugo nuo kenksmingo radiacijos poveikio;

* vingrūnių sudėtyje yra ypatingo antioksidanto – mėlynojo pigmento fikocianino, vienintelės pasaulyje žinomos medžiagos, sugebančios atkurti pažeistas organizmo ląsteles ir netgi stabdančios vėžinių ląstelių dauginimąsi.

Vingrūnės lemia ilgaamžiškumą, stiprina organizmą ir imunitetą, mažina riziką susirgti širdies kraujagyslių ligomis, atstato žarnyno mikroflorą, didina protinį ir fizinį darbingumą, mažina nuovargį.

Šiuo metu vingrūnės kartu su *Chlorella* yra pridamos į įvairius gėrimus, „super maisto” ir žaliuosius kokteilius, o taip pat jų kaip maisto papildą galima įsigyti sveiko maisto parduotuvėse miltelių ir tablečių pavidalu.

Chlorelės – „tai, kas jauna ir žalia”

Chlorelės (*Chlorella*) – tai gelame vandenyje augantys, laisvai plaukiojantys žalios spalvos mikrodumbliai, atsiradę prieš 2 milijardus metų. Nors šie dumbliai naudojami mityboje nuo senų laikų, tačiau tik po Antrojo pasaulinio karo jomis susidomėta plačiau, ir pradėta išsamiau tyrinėti jų savybes. Buvo nustatyta, kad:

◆ jos sugeba kaupti ir šalinti iš organizmo toksines medžiagas bei sunkiuosius metalus, ir tuo pačiu stiprinti kepenis;

- ◆ chlorelėse yra didelis kiekis chlorofilo, skatinančio kraujo kūnelių gamybą;
 - ◆ jose gausu B grupės vitaminų, o taip pat vit. C ir E;
 - ◆ chlorelės 4 kartus padidina gerųjų žarnyno bakterijų kiekį, padeda kovoti su vidurių užkietėjimu;
 - ◆ jos yra naudingos apsinuodijus alkoholiu, 4–5 gramai chlorelių padeda kepenims pašalinti toksinus;
 - ◆ chlorelės tinka ir diabetikams, normalizuoja kraujo spaudimą ir cukraus kiekį, suteikia energijos.
- Chlorelė yra vartojama miltelių ar tablečių pavidalu, o taip pat mišiniuose su kitais „super produktais”.

Chia – ispaniškojo šalavijo sėklos reiškia – „stiprybė”

Nepaprastai maistingos, juodai baltos spalvos sėklos, kilusios iš Centrinės Amerikos, yra vienas iš maistin-

giausių produktų planetoje. Chia sėklos turi daugiau naudingų medžiagų nei dauguma vaisių, daržovių, sėklų ir grūdų. Jose rasite:

- ◆ 8 kartus daugiau omega-3 nei lašišoje;
- ◆ 5–6 kartus daugiau kalcio nei karvės piene;
- ◆ 3 kartus daugiau geležies nei špinatuose;
- ◆ 2 kartus daugiau kalio nei bananuose;
- ◆ 15 kartų daugiau magnio nei brokoliuose;
- ◆ 2 kartus daugiau skaidulų nei sėlenyse;
- ◆ 6 kartus daugiau baltymų nei raudonoje (kidney) pupelėse;
- ◆ kelis kartus daugiau antioksidantų nei mėlynėse.

Šios sėklos puikiai valo žarnyną, gerina koncentraciją ir susikaupimą, suteikia energijos ir ištvermės, pagerina širdies kraujagyslių būklę, mažina cholesterolio kiekį kraujyje, pa-

deda organizmui atsigauti bei sustiprėti. Chia sėklos puikiai tinka padažams, kokteiliams, pudingams, ar tiesiog ant salotų ar duonos. Siūloma vartoti 1–2 šaukštus per dieną.

Acai uogos – sveikatos ir energijos šaltinis

Brazilijoje Amazonės džiunglėse acai uogas brandina aliejinės kopūst-palmės. Jų skonį puikiai žino patys bra-

zilai, kadangi jos yra beveik kasdieninė jų valgiaraščio dalis. Šių uogų poveikį organizmui galima nuspėti matant vietinius acai palmių plantacijų gyventojus, trykstančius išskirtine sveikata ir energija. Manoma, kad acai uogos pasižymi šiomis savybėmis:

- ◆ turi didelį kiekį antioksidantų, naikinančių laisvuosius radikalus;
- ◆ stabdo senėjimo procesą;
- ◆ didina energiją, stiprina imunitetą;
- ◆ stiprina protinius sugebėjimus;
- ◆ gerina kraujotakos ir virškinimo sistemų darbą;
- ◆ reguliuoja cukraus kiekį kraujyje ir sumažina cholesterolio kiekį;
- ◆ gerina odos būklę.

Acai uogose yra nesočiųjų riebalinių rūgščių (omega – 3, omega – 6, omega – 9), mikroelementų magnio, fosforo, kalio, kalcio, cinko, o taip pat vitaminų A, C, E, B grupės vitaminų, būtinų amino rūgščių, skaidulų.

Acai uogos vartojamos tablečių ir kapsulių pavidalu kaip maisto papildas, o jų sulčių galima įsigyti sveiko maisto parduotuvėse.

Šiuo metu galite sveikai maitintis ir papildyti savo valgiaraštį įvairiais „supermaisto” produktais. Šiame straipsnyje išvardinti ne visi. Jų yra daug ir įvairių. Iš kitų, taip pat vertingų ir naudingų, siūlyčiau: bolivinę balandą (angl. Quinoa), organinį kokoso aliejų, daigintų grūdų (kviečių, miežių) želmenis. Pastaruoju metu atsiranda vis naujų „supermaisto” produktų. Vienas iš tokių yra *camu-camu* uogos, augančios Brazilijoje, Peru, Kolumbijoje. Jos yra ne tik geras antioksidantas, bet ir stiprina imuninę sistemą, saugo akis bei veikia prieš įvairius virusus.

Renkantis ir perkant, ypatingai egzotinius „supermaisto” produktus, siūloma atkreipti dėmesį, kur išauginta, kur pagaminta, kas gamino ir koku būdu. Atsiminkite, tik teisingai išauginti ir pagaminti produktai yra tikrai vertingi mūsų organizmui.

Paruošta remiantis: www.authoritynutrition.com, www.alpana.lt, www.farmapedia.lt, www.bionaturoaze.lt, en.m.wikipedia.org

Garsiausiam pabėgėliui Simui Kudirkai – 85-eri

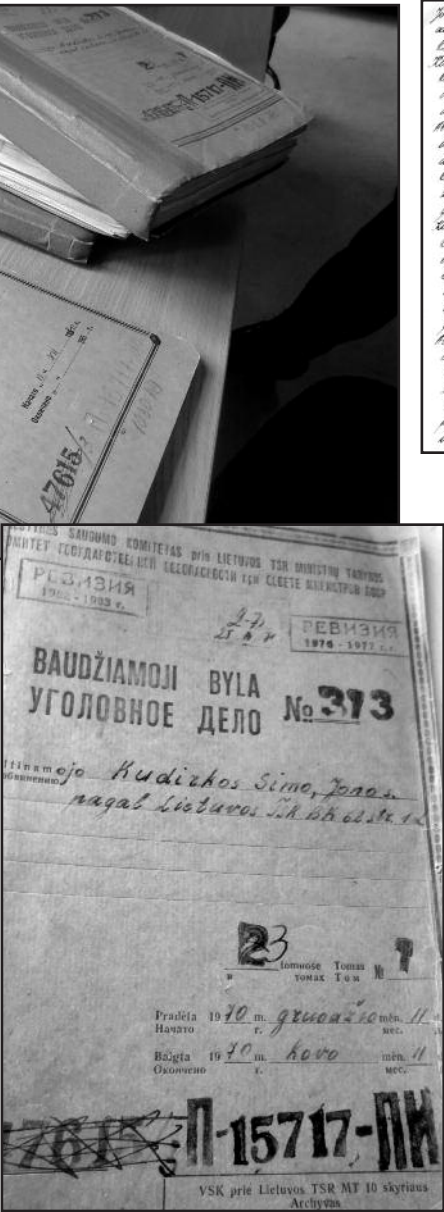
Atkelta iš 3 psl.

Ir šioje parodoje mes stengėmės parodyti, kaip KGB veikė, kaip ji stengėsi kompromituoti Simą Kudirką, siekė parodyti jį kaip moraliai visiškai žlugusį lietuvi, esą jis bėgdamas negalvojo apie savo šeimą, apie savo vaikus, esą jam terūpėjo materialinė gerovė. Jis buvo apšauktas vagimi, o vienas pagrindiniu pabėgimo motyvų įvardijama tai, kad negavo iš valdžios buto, negalėjo pasivaikščioti po tuos miestus, į kuriuos jo laivas atplaukdavo. Jis neturėjo tarptautinio paso, kuris būtų leidęs žengti bent žingsnį tos šalies žemė. Tas „gobšumas“ byloje ir teismo metu buvo labai akcentuojamas. Nors tai iš tiesų buvo labai lengva paneigti, nes jis net paskutiniame žodyje teisme teigė: tėvynės neturiu – mano tėvynė okupuota...

Iš tiesų, buitinės gyvenimo sąlygos (keturių asmenų šeima gyvena mažučiam bendrabučio kambarėlyje) buvo sunkios. Bet dėl to žmonės iš Sovietų Sąjungos nebėgdavo. Ir dar taip rizikintai – persikant iš vieno laivo į kitą, iš anksto viską apgalvojus ir suplanavus. Manau, kad jis galvojo, kad jam anksčiau ar vėliau pavyks parsikviesti žmoną su vaikais į JAV.

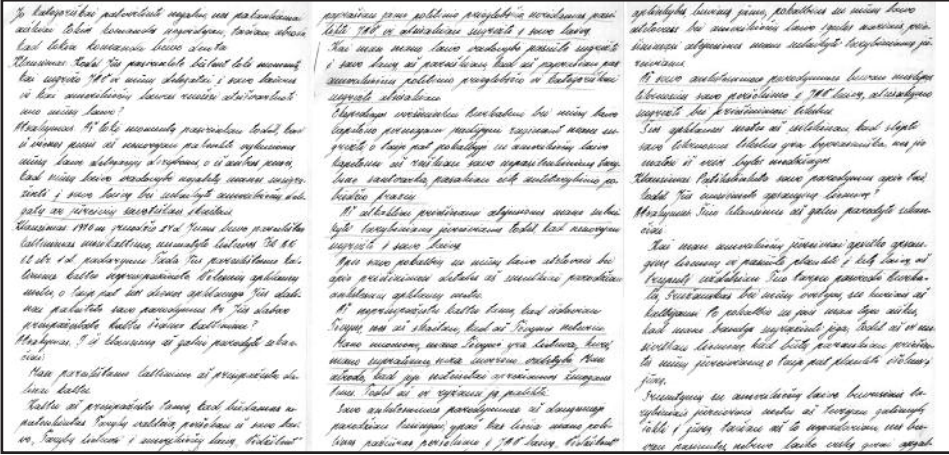
Rengiant šią parodą, mane, nors su KGB baudžiamųjų teismų bylų protokolais dirbu jau daug metų, dar sykį nustebino Sovietų Sąjungos struktūrų metodiškas klausimų formulavimas, pritempimas prie jiems patogaus atsakymo, spaudimas, kad kaltinamasis atsakytų taip, kaip saugumiečiams būtų naudinga, ką jiems reikia išgirsti, ką jiems būtina užprotokoluoti. Jie buvo tikri klausimų meistrai, tikri manipulatoriai. Jie nuostabiai mokėjo viską pasukti taip, kaip reikia.

Beje, kagėbistai (bent jau teismo po-

sėdžiuose, kaip užfiksuota apklausų protokoluose) į apklausiamąjį ar teisiamą niekada nesikreipė „tu“ – be jokių išimčių visuomet kreiptasi vien tik „jūs“. Tiesa, man kartais kildavo abejonė, ar tikrai taip būdavo, ar tik sekretorė taip užprotokoluodavo. Nustebino ir dar vienas pastebėjimas – masinis aplinkos tyrinėjimas – šeimos narių, pažįstamų, draugų, giminių tyrimas. Jeigu suėmė S. Kudirką, kratos buvo atliekamos visoje jo aplinkoje, ne vien tik jo paties namuose, tačiau ir giminių, draugų, pažįstamų namuose. Tyrėjai į bylą žiūrėjo labai plačiai – aiškinosi kiekvieną pačią smulkiausią detalę, kiekvieną, kas su juo turėjo net menkiausių reikalų. Ir tiriama buvo itin kruopščiai.

Parodos rengėją Editą Škirkaitę stebino žmogaus ryžtas šokti iš vieno laivo į kitą. „Juo labiau kad jis iš karto nepasidavė, – sakė ji. – Ir man apmaudu, kad jis sudvejojo ir nešoko į

Kaltinamojo Simo Kudirkos apklausos protokolo ištrauka. 1971 m. kovo 3 d. Apklausos protokole S. Kudirka neprisipažįsta kaltu dėl Tėvynės išdavimo ir teigia, kad Tėvynės neturi, nes jo Tėvynė Lietuva yra okupuota, dėl to apsisprendė ją palikti.

jūrą ir neplaukė. Gaila, kad buvo lapkriti, visgi šalta... Nes jam juk buvo pasiūlyta taip padaryti – šokti ir plaukti, tačiau jis sudvejojo. Ir sudvejojo jau stovėdamas prie laivo borto. Jeigu nebūtų sudvejojęs – nebūtų sučiupę. Svarbiausias dalykas, kuo KGB S. Kudirką kaltino, kad užsienyje sukėlė

SSSR juodinimo iš šmeižto kompaniją. Buvo tiriama, ar jis pabėgimą planavo iš anksto, ar nebuvo prisidėjusių kitų asmenų prie bandymo pabėgti.” Su visa paroda galima susipažinti tinklalapyje www.archyvai.lt.

Parangė Vitalius Zaikauskas

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Remkime
Draugo fondą
WWW.
draugofondas.org

Laikraščio „Draugas“ straipsnio apie Simo Kudirkos atvykimą į JAV iškarpą. 1974 m. lapkričio 21 d.

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. **Tel. 708-691-6996.**
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. **Tel. 630-240-8237.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savait-

- galiais. **Tel. 773-940-5264.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo. Galimi pakeitimai. Legalūs dokumentai, nevairuoja. Buitinė anglų kalba. **Tel. 630-506-4479.**
- Moteris ieško vaikų priežiūros darbo. Buitinė anglų kalba, turi automobilį. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 708-752-3268.**
- Galiu nuvežti į parduotuves, pas gydytoją, uostą arba kur tik reikia. **Tel. 708-361-9962,** Kęstas.

MANO VIRTUVĖ

Pavasari prisiminkime triušieną

Specialistai teigia, kad triušiena – turtingiausia baltymais mėsa. Be to, joje nedaug riebalų (viso 9 proc.) ir labai daug ląstelienos. Ši mėsa praktiškai nesukelia alerginių reakcijų, todėl tinka net alergiškiems žmonėms, mažiems kūdikiams ir vaikams. Triušieną žmogaus organizmas lengvai virškina, joje gausu polinesočiųjų riebalų rūgščių, vitamino B6, B12, PP, geležies, fosforo, mangano, kalio, fluoro. Ji vadinama viena ekologiškiausių mėsų, bet svarbiausia – ji tiesiog labai skani. Išbandykite šį receptą.

Kvapni marinuota triušiena

Pagrindinis patiekalas 6 žmonėms

Triušis turėtų būti apie 1,5 kg (3 sv), supjaustytas dideliais gabalais. Jei gabalai bus per maži, mėsa gali perdžiūti.

Marinatas I (ruošiant keptuve)

250 ml rūgpienio (1 stiklinė)
ryšelis mėtų
1 ankštis raudonos ir 1 ankštis žalios aštrios paprikos
1 arbatinis šaukštelis kario miltelių
1 imbiero šaknelė (nykščio dydžio)
1 žalioji citrina
jūros druska
šviežiai malti juodi pipirai

Marinatas II (ruošiant kepsninėje)

5 šaukštai alyvuogių aliejaus
2 arbatiniai šaukšteliai čiobrelių
2 česnako skiltelės
6 oz šoninės juostelių
1 citrina
jūros druska
raudonieji ir juodieji pipirai

Marinato paruošimas ir kepinimas keptuve

Mėtų lapelius ir paprikų ankštes

smulkiai supjaustyti, imbiero šaknį tartukuoti burokine tarka. Viską sumaišyti su kario milteliais.

Įpilti rūgpienį, nutarkuotą žalios citrinos žievelę ir truputį juodų maltų pipirų. Sudėti paruoštus triušienos gabalus į marinatą ir palaikyti bent jau valandą (galima pernakt). Sumauti ant iešmo triušienos gabalus ir kepti iš abiejų pusių po 5 min. gerai įkaitintame keptuve (grilyje) arba keptuvėje su rumbuotu paviršiumi. Mėsa bus iškepusi, kai lengvai nusiims nuo iešmo. Ar mėsa iškepė, galima patikrinti ir šiek tiek įpjovus.

Kepimas kepsninėje (lauko grilyje)

Alyvuogių aliejų sumaišyti su čiobreliais, kapotais česnakais ir raudonaisiais pipirais. Sudėti į marinatą triušienos gabalus, gerai ištrinti juos prieskoniais ir marinuoti kelias valandas (arba pernakt).

Citriną apkepti ir užspausti ant triušienos.

Triušienos gabalus apvynioti ilgomis šoninės juostelėmis, suverti ant iešmo ir kepti įkaitintoje kepsninėje. Beveik iškepusią mėsa pabarstyti druska ir stambiai grūstais juodaisiais pipirais.

Skanaus!

Jūsų
Indrė

„Concise Encyclopaedia of Lithuanian Minor“

Šios knygos tikslas yra išsaugoti istoriją ir kultūrinį paveldą krašto, iš kurio kilo Mažvydas, Donelaitis ir Vydūnas, kur buvo išspausdinta pirmą lietuviška knyga ir pirmą lietuviška gramatika, krašto, kuriame knygos buvo spausdinamos spaudos draudimo laiku ir knygnešių slapta gabenamos į Didžiąją Lietuvą. Norint pasiekti didesnę skaitytojų skaičių ši knyga yra išleista anglų kalba.

Knygą išleido: Mažosios Lietuvos Fondas (MLF – JAV ir Kanada) ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras (Vilnius), 2014. 656 puslapių, iliustracijos, žemėlapiai, ISBN 978-5-420-01746-3 Knygos išleidimą finansavo **MLF rėmėjai** ir **Lietuvių Fondas**.

Knygą galite įsigyti „**Draugo**“ knygynėlyje.

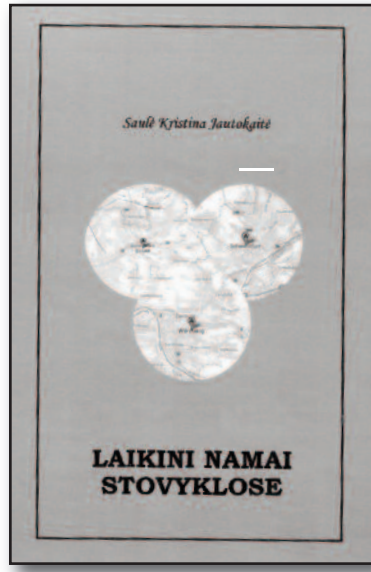
Kaina – **50 dol.**

Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.

4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629;
tel. 773-585-9500; el. paštas: administracija@draugas.org

Laikini namai stovyklose

Romėnų poetas Ovidijus seniai yra pasakęs: „Kada viskas praeina, atsiminimas vis dėlto lieka“. Patikrinus tą mintį, kai kas atsigavo, kai kas dingo. Sakoma, kai du stas, daugiau padarys, o jei dar pridės trečią, tai dar daugiau. Tuo laiku stovyklose mes trys buvome mokiniai: aš, sesė Regina ir brolis Viktoras. Aš, jauniausia, ryžausi pradėti austi atminimų giją. Man kartas nuo karto ta gija nutrūkdavo, vyresnių sesers ir brolio atmintys ją sujungdavo. Kai kurie išpūdingesni įvykiai išliko aiškūs, kiti – migloti. Gal šie prisiminimai atrodys padrikę, nes mums buvo lemta, kaip batus tūnams, tris kartus kraustyti per penkerius metus gyventus Vokietijos stovyklose. Mūsų gyvenimo istorija panaši į daugelio pabėgėlių stovyklinį gyvenimą, tik tai keitėsi žmonių veidai ir vietovių vardai. Tokie buvo mūsų laikiniai namai stovyklose.

Tai ištrauka iš knygos „Laikini namai stovyklose“ pratarmės. 2013 m. išleisti menotyrininkės Saulės Kristinos Jautokaitės (1935–2014) atsiminimai – spalvingi, dramatiški, skaitomi tarsi romanas. Knyga gausiai iliustruota. Silpnaregiams – padidintas tekstas. Ši knyga – dar vienas svarbus įnašas į lietuvių emigrantų atsiminimų aruodą.

Knygą „Laikini namai stovyklose“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

**ATLANTIC
ExpressCorp.**

Sidome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV auklionių,
asmenis turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

MAIJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
MAIJA Blommed 390 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-968-6678
MAIJA Blommed 2 1518 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-856-2450
MAIJA Galos Caves 2501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
MAIJA Extreme Exteriors 3742 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 630-871-1155
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave. 84 Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
Atlantic Express Chicago 2110 W. 71 St., Chicago, IL 60620 Tel: 773-434-7019

Smilga 2619 West St. Danon, IL 60011 Tel: 630-497-4091
Lithuanian Plaza 9691 S. Roberts Rd. Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-666-0066
Kunigaikščių Užieiga 6912 S. Harlem Ave. Summit, IL 60401 Tel: 708-644-6022
Ruta 6551 South Coast Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-267-7882
Always With Flowers 1138 S. State St. Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0839
Eurus Dell 22 W. 555 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-189-4290
Wonders of Nature 714 S. DuPage Grove Rd., DuPage Grove, IL 60009 Tel: 630-793-1000

Amžinybėn iškeliavo
Zita Zarankaitė (1928–2015)

Zita Zarankaitė su kun. Kęstučiu Kėvalu (dabar vyskupu) Putnamo seserų vienuolyne. 2006 m.

2015 m. vasario 15 d. Matulaičio slaugos namuose, Putnam, CT, mirė Zita Zarankaitė. Palaidota Norwood, MA kapinėse, kur ilsisi jos šeimos nariai. Mirė būdama 87-erių metų, paskutinė iš savo šeimos.

Gimusi Lietuvoje nepriklausomybės metais (1928), Zita su broliu Justinu mokėsi Kėdainiuose. 1938 m. pradėjo lankyti gimnaziją – jau įsikūrusią naujame mūriniame pastate. 1944 metais Zarankų šeima (Pranas ir Felicija Piešinaitė) su vaikais ir seneliais pasitraukė į Vokietiją. Apsistojo Schenfeld Lietuvių stovykloje, kur Zita lankė ir 1948 m. baigė lietuvių įkurtą gimnaziją. Kitais metais visa šeima emigravo į JAV, kur gyveno tėvo seserys – jos parūpino jiems reikiamą kvietimą bei dokumentus.

Zarankų šeima apsigyveno Norwood miestelyje, Bostono pašonėje ir tuojau įsijungė į Šv. Jurgio lietuvišką parapiją. Zita labai norėjo toliau mokytis, nors teko patirti priekaištų, jog privalanti susirasti darbą ir pagelbėti šeimai. Vienas kunigas suteikė jai finansinę paramą ir 1950 m. ji įstojo į Notre Dame seserų vedamą Emmanuel College Bostone. Studijavo verslo vadybą ir 1954 m. sėkmingai baigė kolegiją bakalauro laipsniu. Studijuodama priklausė Marijos sodalicijai bei „Business forum“ klubui. Dėl jos linksmo būdo, draugė ją praminė fakulteto „saulute“.

Baigus studijas, Zitai pasisekė gauti gerą tarnybą viename Bostono banke. Ilgainiui ji įgijo gerą vardą, ir jai buvo patikėta tvarkyti klientų investicijas. Tokiu būdu ji galėjo ir šeimai finansiškai padėti.

Ištikimai lankė bei daugelį metų rėmė Norwood Šv. Jurgio parapiją ir bažnyčią, įkurtą senųjų lietuvių imigrantų XX amžiaus pradžioje, o pokario metais atgaivintą naujų atvykėlių, vadinamų „dypukų“. Ilgametis klebonas Feliksas Norbutas maloniai priėmė bei džiaugėsi naujais parapijiečiais. Inžinieriai J. Dačys, V. Izbickas, V. Kubilius, V. Vasys aktyviai dalyvavo parapijos veikloje. Mokytojos V. Tumienė ir A. Kovienė įsteigė šeštadieninę lietuvių mokyklą. Nuo 1951 m. klebono pareigas ėjo kun. Albinas Janiūnas, su kuriuo Zarankų šeima taip pat susidraugavo.

Kai kurie Norwood lietuviai aktyviai dalyvavo Bostono Lietuvių Bendruomenės veikloje. Čia 1957 m. aktorė Aleksandra Gustainienė įsteigė ir vadovavo dramos mėgėjų trupei. Zita mielai į ją įsijungė, nes sugebėjo ir la-

bai mėgo vaidinti. Jai dažnai skirdavo iškilmingų damų vaidmenis. A. Škėmos veikalai jai ypač patiko. Trupė gastroliavo ir kituose lietuvių telkiniuose – Hartforde, Waterbury, Worchestery ir net New Yorke. Tai buvo Zitotos savaitgalinė atgaiva.

Zitos brolių Justiną anksti pakirto vėžio liga. Ilgainiui jai vieną po kito teko laidoti visus savo šeimos narius. Išėjusi į pensiją, kurį laiką tebegyveno tėvo namuose. 1997 m. dalyvavo švenčiant Norwood Šv. Jurgio parapijos 85-ąją gyvavimo sukaktį.

Likusi viena bei sulaukusi 75-erių metų amžiaus, Zita 2003 m. nusprendė persikelti gyventi į Thompson, CT, kur vadinamame Šv. Juozapo name, šalia Villa Maria vienuolyno, pirmųjų seserų namų JAV. Nekalto Prasidėjimo seserys buvo įkūrusios pensininkams butus. Čia Zita gyveno su kitomis lietuviškomis moterimis pensininkėmis, o savaitgaliais dalyvavo šv. Mišiose seserų vienuolyne Putname bei seserų renginiuose, Gavėnios rekolekcijose. Zita buvo labai tikinti, religinga ir dosni moteris, ypač iš Lietuvos atvykusiems kunigams, su kuriais susipažino vienuolyne.

Kun. Vytautui Gedvainiui, trejus metus kapelionavusiam Putnamo seserims ir grįžusiam klebonauti Pagėgių parapijoje, norėdama įamžinti savo tėvų atminimą, ji finansavo kryžiaus kelio stotis. 2005 m. į Putnamą atvykus kun. K. Kėvalui (dabartiniam vyskupui) rašyti doktorato disertacijos, Zita jam taip pat padėjo finansiškai.

Sveikatai žymiai pablogėjus ir seserims uždarius Šv. Juozapo namus, 2011 m. Zita prašė ją kur nors perkelti. Ji buvo priimta į Matulaičio slaugos namus. Čia jai buvo jauku gyventi lietuviškoje aplinkoje, kone kasdien išklausyti šv. Mišias koplyčioje. Jos globėja ses. Margarita Bareikaitė stropiai rūpinosi Zitotos reikalais bei dažnai ją lankydavo. Iš Zitotos Zarankaitės artimesnių giminių yra likusi pusseserė Kazimiera Kudzmienė ir jos duktė Audra Kudzmaitė, gyvenančios Montrealyje, Kanadoje.

Reikšminga, jog Zitotos Zarankaitės spalvinga gyvenimo odisėja baigėsi kaip tik mūsų tautos šventės išvakarėse ir tris dienas prieš prasidedant šventam Gavėnios laikui. Zita buvo tikrai pribrendusi džiugia širdimi švęsti amžinąsias Velykas.

Sesuo Ona Mikailaitė
Putnam, CT

A † A
ONA STIKLIŪTĖ ŠILĖNIENĖ

Mirė 2015 m. kovo 26 d., duktė Prano ir Onutės Stiklių, iš Fredos, žmona a. a. Viktoro Šilėno; motina – Rasos, Algirdo, Aldutės ir Rimos; senelė – Lindrės, Viktorijos ir Megutės; prosenelė – Hailey ir Gabby, draugė, redaktorė, skautė, bendruomenininkė.

Onytė savo jaunystę praleido Kaune, Fredoje. Po Antrojo pasaulinio karo atkeliavo į Čikagą, kur dirbo sausainių fabrike. Dar gyvendama Lietuvoje ji buvo sutikusi šaunų jaunuolių – Viktorą Šilėną. Jau atvykus į Jungtines Amerikos Valstijas, jų gyvenimo keliai susikirto ir po trumpo susirašinėjimo jie 1951 m. susituokė Čikagos mieste.

Šeima įsikūrė Berwyn, IL. Ten susilaukė keturių vaikų. Vėliau persikėlė gyventi į Lemontą, IL, kur Šilėnai įsijungė į plačią lietuvišką veiklą. Onytė kartu su gerb. Abromaitiene pradėjo pirmąją lietuvišką mokyklą, kurioje mokėsi vis augantis skaičius vaikų. Onytė ypatingai įsijungė į plačius skautų užiemimus.

1966 m. visa Šilėnų šeima dėl darbo persikėlė į Erie, PA. Deja, mieste nebuvo lietuvių, todėl Šilėnai savo vaikus skautų sueigoms ir lietuviškai veiklai veždavo į Buffalo ar Clevelando miestus, esančius per 100 mylių nuo gyvenvietės. Tėvai norėdami pagilinti vaikų lietuvių kalbos žinias, juos išleido į Putnamo vienuolyną arba Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje.

Išėję į pensiją, Onytė su Viktoru persikėlė į Clevelandą, OH ir vėl entuziastingai įsijungė į lietuvišką veiklą.

Viktoras prisidėjo prie LB Clevelando apylinkės valdybos bei stipriai palaikė visus Onytės projektus.

Onytė labai prisidėjo prie skautų, lavino jaunąsias skaites, rėmė Kaziuko muges su meduoliais ir rankdarbiais. Po nepriklausomybės atkūrimo, daug metų ir valandų organizavo ir pati pakavo siuntinius lietuviams Lietuvoje bei Sibire. LB Socialinio skyriaus suorganizuotame sambūryje Onytė gamino koldūnus, iš kurių surinktos lėšos buvo skirtos labdarai, šelpiant Lietuvos mokyklas ir iš Sibiro grįžtantiems. Šalia šių užsiėmimų, Onytė vedė radijo valandėles lietuvių kalbos pamokėles ir, kai reikėjo, prisidėjo prie „Dirvos“ laikraščio redagavimo. Atidžiai padėdavo poetams suredaguoti savo kūrybą.

Visgi, jos gyvenimas nebuvo grįstas tik bendruomenės veikla – ji mylėjo gamtą, mišką, mėgo eksperimentuoti virtuvėje, užsiimti daržininkyste, skaityti literatūrą, domėjosi menu bei muzika ir mezgimu. Šiomis veiklomis ir įgyta partirtimi ji gausiai dalinosi su šeima, artimaisiais.

Po vyro Viktoro mirties, paskutinius septynerius metus Onytė gyveno prie saulėto Travis ežero pakrantės, Teksase, kur ją atidžiai prižiūrėjo ir globojo jos mylintys vaikai. Nors Alzheimerio liga ją slėgė, Onytė niekada neprarado vilties grįžti į Lietuvą, nepamiršo lietuviško žodžio, džiaugėsi lietuviška daina ir poezija.

Su a. a. Onytė atsisveikinę vaikai jos pelenus veš į tėviškę. Jos šypsena ir dvasia tebespindi.

A † A
VANDELINUI DOMANSKIUI

Amžinybėn iškeliavus, nuoširdžiai užjaučiame jo sūnų adv. RIMĄ DOMANSKĮ, taip pat velionio šeimą bei artimuosius.

Lietuvių Dailės muziejus

JAV LB rėmėjui

A † A
VANDELINUI DOMANSKIUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą jo sūnui adv. RIMUI DOMANSKIUI su šeima ir visiems artimiesiems. Kartu liūdime.

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba ir nariai

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Š. m. balandžio mėn 19 d. skelbtas** Vili-
jos Kerelytės koncertas **neįvyks**.

■ **Balandžio 9 d., ketvirtadienį, Leonard**
Pearlstein Gallery, Drexel University, 3401
Filbert St., Philadelphia, atidaroma Ray Bart-
kaus paroda. Bartkus yra plačiai žinomas
kaip Wall Street Journal ir New York Times
ilustratorius, taip pat kaip 50-ties litų bank-
noto autorius. Daugiau informacijos tel. 215-
895-2705 arba amckechne@drexel.edu.

■ **Balandžio 11 d. 2 val. p. p. kviečiame**
į smuikininkės Eglės Jarkovos koncertą pa-
remti Neringos stovyklą! Koncertas vyks Put-
name seserų sodyboje: 600 Liberty Hwy.,
Putnam, CT 06260. Po koncerto kviečiame
pasivaikšinti ir pabendrauti.

■ **Balandžio 12 d., sekmadienį, 9 val. r. Šv.**
Antano bažnyčioje Cicero šv. Mišias atna-
šaus kun. Antanas Gražulis, SJ. Po šv. Mišių
– Atvelykio pusryčiai. Visi kviečiami ir lau-
kiami.

■ **Balandžio 12 d., sekmadienį, 2 val. p. p.**
Balzeko lietuvių kultūros muziejus (6500 S.
Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) kartu su Lie-
tuvių kultūros institutu ir LR ambasada
Washingtone kviečia į poezijos antologijos
„How the Earth Carries Us. New Poets from
Lithuania“ pristatymą. Knygoje išversta 26
lietuvių poetų kūriniai, įvadą parašė Rimas
Užgiris. Popietės metu eiles skaitys poetai Ilzė
Butkutė, Giedrė Kazlauskaitė ir Marius Bu-
rokas. Renginį ves antologijos vertėjas ir re-
daktorius Rimas Užgiris. Bus vaišės.

■ **Neringos draugai kviečia į Rūtos Pakštai-**
tės-Cole ir Rimo Polikaičio koncertą Neringos
stovyklai paremti! Koncertas vyks balandžio
12 d. 2 val. p. p. Lietuvių namuose, 2715
E. Allegheny Avenue, Philadelphia, PA
19134. Prieš koncertą – cepelinų pietūs. Po
koncerto – pabendravimas. Daugiau infor-
macijos suteiks Roma Krušinskienė:
rkroma@aol.com.

■ **Lietuvių rašytojų draugijos literatūrinėje**
popietėje balandžio 19 d., sekmadienį, 1
val. p. p. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje
savo kūrybą skaitys kun. Valdas Aušra, Teresė
Bogutienė, Eglė Juodvalkė, Kornelijus Jaz-
butis, Daiva Karužaitė, Vilija Vakarytė, o Ni-

jolės Gražulienės bei savo kūrybą skaitys
Stasė Petersonienė. Pavasariškas dainas dai-
nuos Ligita ir Algimantas Barniškiai, bus vai-
šės. Visi kviečiami ir laukiami.

■ **Balandžio 23–26 dienomis vyksiančioje**
tarptautinėje meno parodoje „Art Expo
2015“ (Pier 94711 12th Ave New York, NY
10019-5399) dalyvaus ir tapytojas Artūras
Braziūnas. Kviečiame užsukti ir susipažinti su
menininku bei jo kūryba (standas Nr. S517).
Daugiau info apie parodą: [http://artexpone-
wyork.com](http://artexpone-
wyork.com).

■ **Balandžio 24 d., penktadienį, 7 val. v.**
Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500
South Pulaski Road, Chicago, IL) dr. Giedrė
Kumpikas pristatys filmą „Wings to Re-
member“ („Sparnams prisiminti“) – apie
savo tėvo Julijono Kumpiko-Kumpikevičiaus
jaunystės ir vėlesnius gyvenimo metus. Bus
vaišės.

■ **Balandžio 26 d., sekmadienį, 12:30 p. p.**
JAV LB Lemonto apylinkės valdyba kviečia vi-
sus apylinkės narius į metinį atskaitinį su-
sirinkimą, kuris įvyks Pasaulio lietuvių centre,
adresu 14911 127th St. Lemont, IL 60439

■ **Gegužės 3 d., sekmadienį, 12:30 val. p.**
p. PLC didžiojoje salėje Korp. Giedra rengia
humoro popietę „Juoktis sveika!“. Malo-
niai kviečiame atvykti ir atsigauti po žiemos
rūpesčių. Renginio režisierė – Giedrė Griškė-
naitė-Gillespie. Bus puiki proga susipažinti
su Aloyzo Barono, Pulgio Andriušio, Vytautės
Žilinskaitės ir kitų humoristų kūryba.

■ **Lietuvių opera Čikagoje kviečia į Franz Le-**
har operetę „Paganini“, kuri bus atliekama
gegužės 17 d., sekmadienį, 3 val. p. p. J.
Sterling Morton High School Auditorium,
2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL. Bilietai
parduodami „Old Vilnius“ ir „Lithuanian
Plaza Bakery & Deli“. Daugiau informacijos
– tel. 773-547-0520 ir 708-692-8934.

■ **Gegužės 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p.**
Pasaulio lietuvių centras (PLC) kviečia narius,
rėmėjus ir svečius į PLC metinį susirinkimą.
Bus diskutuojama centro praėjusiųjų metų
veikla, dabartinė padėtis ir planai ateičiai.
Daugiau informacijos tel. 630-257-8787
(PLC raštinė).

Lietuviškai kalbančių vaikų stovykla Neringoje jau pilna!
Prašome registracijų daugiau nebesiųsti.

Angliškai kalbančių vaikų stovykla jau taip pat pilna!
Pradedame registruoti į laukiančiųjų sąrašą.

Kviečiame stovyklauti Šeimų stovyklose su visa savo šeima:
– angliškai kalbančių Šeimų stovykla **birželio 28 – liepos 2 d.** Dar yra vietų,
kviečiame registruotis!
– lietuviškai kalbančių Šeimų stovykloje **liepos 5–11 d.** liko tik kelios vietos.

Toliau tęsiame registraciją į jaunimo stovyklas **„Trečia savaitė“** lietuvių ir
anglų kalba, menininkams skirtą stovyklą **„Meno8Dienos“**.

Registracijos anketas ir kitą informaciją rasite:
http://neringa.org/lt_forms.html

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

PLB Lituanistikos katedra UIC praneša

Balandžio mėnesį PLB Lituanistikos katedroje Ilinojaus universitete lanky-
sis mokslininkai iš Lietuvos: dr. Mikas Vaicekuskas ir prof. Loreta Vaice-
kauskienė. Studentams ir bendruomenei jie pristatys tris paskaitas:

Balandžio 19 dieną, sekmadienį,
12:30 val. p. p. Lietuvių Dailės muziejuje
Lemonte paskaitą „Donelaičio rankraš-
čiai: naujais tyrimais ir istorija“ skaitys
lietuvių literatūros istorikas, tekstolo-
gas, bibliografas dr. Mikas Vaicekuskas.
Paskaitoje bus apžvelgta Donelaičio
poemos Metai rankraščių istorija ir tyri-
mai. Nuo juos pradėjusio pirmojo poe-
mos leidėjo Martyno Liudviko Rėzos
1818 m., toliau tęsusių vokiečių moksli-
ninkų Augusto Schleicherio bei Georgo
Heinricho, Ferdinando Nesselmanno ir
XX a. rankraščius tyrusių svarbiausių Do-
nelaičio leidėjų – Juozo Ambrazevičiaus
ir Leono Gineičio. Bus atkreiptas dėme-
sys ir į kriminalistinę rašto ekspertizę.
Taip pat aptarti naujais rankraščių ty-
rimais, pagrįsti šiuolaikinėmis technolo-
gijomis, moksline patirtimi ar papras-
čiausiu žmogaus akies žvilgsniu, kuriais
remiantis išleisti Donelaičio rankraščiai ir
Raštų pirmasis tomas. Trumpai papasa-
kota ir rankraščių istorija – nuo Done-
laičio našlės Onos Reginos iki Karaliau-
čiaus universiteto bibliotekos, nuo su-
griautos Laukstyčių pilies iki Lietuvių li-
teratūros ir tautosakos instituto ar iki
Račių gatvės Vilniuje.

Balandžio 21 dieną sociolingvisti-
kos tyrinėtoja prof. Loreta Vaicekusk-
kienė Ilinojaus universitete Čikagoje

skaitys dvi paskaitas: lietuvių kultūros
studentams ji skaitys pranešimą „L2
English as persona constructing poten-
tial in stylistic practices of social media“.
Paskaita vyks **9:30 val. r., Burnham Hall**
pastate, 308 auditorijoje.

Antroji Vaicekuskienės paskaita
„English versus Russian: social values
and social meanings of L2 languages in
post-1990 Lithuania“ skirta platesniam
ratui. Šioje paskaitoje Vaicekuskienė
aptars naujausius tyrimus apie tai, koks
yra požiūris į dvi pagrindines negimtą-
sias anglų ir rusų kalbas ir jų vartojamą
Lietuvoje. Pasak profesorės, po Lietu-
vos nepriklausomybės atkūrimo, vei-
kiami politinių ir ideologinių pokyčių,
lietuviai rinkdamiesi, kurią užsienio
kalbą mokytis, pirmenybę teikia anglų
kalbai. Tačiau sovietinis palikimas stip-
riai veikia lietuvių kalbinės bendruome-
nės sociologinę situaciją. Profesorė kal-
bės apie priešišką kalbos normintojų
požiūrį į anglų kalbą ir lietuvių kalba kal-
bančiųjų socialinį pasiskirstymą pagal
anglų ar rusų kalbos pasirinkimą. Pas-
kaitoje taip pat bus kalbama apie šių
užsienio kalbų įtaką formuojant mies-
tietišką ir internetinę tapatybę. **Paskaita**
vyks 3 val. p. p. Ilinojaus universitete
Čikagoje, University Hall pastate,
1501 auditorijoje (601 S. Morgan St.).
Daiva Litvinskaitė

Prasidėjo „Misija Sibiras’15“ atranka

„Misija Sibiras“ – tai jau-
nimo pilietiško ir patriotiš-
kumo ugdymo projektas,
organizuojantis ekspedicijas į
lietuvių tremties vietas Sibi-
re. Tai ne tik ekspedicijos į
tremties vietas Sibire, bet ir
nenutrūkstantis ugdymo pro-
cesas, dirbant su jaunais žmo-
nėmis Lietuvoje ir už jos ribų.

Kasmet šimtai jaunų
žmonių išreiškia norą būti šio
svarbaus projekto dalimi, o
šiomet – ypatinga ekspedicija,
projekto dešimtmetis, tad sva-
jojantys tapti projekto dalyviu
turi nedelsiant pildyti dalyvio
anketą. Visiems, vienijamiems
stipraus pilietiško jausmo
ir noro keisti – štai kam skirtas

šis projektas, tiek metų vis augantis ir nenumaldomai plečiantis patriotišką bendruomenę.

Kviečiame išeivijos lietuvius, nepaisant amžiaus, pildyti anketą iki gegužės 8 d. inter-
netiniame puslapyje misijasibiras.lt ir prisijungti prie mūsų! 2014-aisiais ekspedicijoje turė-
jome dalyvį iš Danijos, 2013-aisiais – dalyvius iš Belgijos bei Italijos. Šiais metais eilė atėjo
Tau, pasaulio lietuvi!

Pasak projektą įgyvendinančio labdaros ir paramos fondo „Jauniems“ direktoriaus
Igno Rusilo, dešimt metų jaunimo projektui yra ištis ilgas laikotarpis, įrodantis, kad
Lietuvoje yra be galo daug jaunų, pilietiško žmonių, kuriems rūpi mūsų tautos istorija:
„Projektas yra unikalus, suteikiantis galimybę prisiliesti prie praeities, pajauti ir dalintis ja,
skatinantis drąsiai eiti pirmyn išmokus praeities pamokas, gerbiant ir didžiuojantis tautie-
čiais. Tai yra neabejotinai mūsų visų misija, tad kviečiu priimti iššūkį, užsimesti kuprinę ant
pečių ir leistis į savo šalies, kartu ir savęs pažinimo kelionę.“

Per projekto gyvavimo metus pasiekta bei nuveikta ištis daug. Savo norą dalyvauti
projekte išreiškė daugiau nei 10 000 jaunų žmonių, suorganizuota 13 ekspedicijų į lietuvių
tremties ir įkalinimo vietas Sibire, perduoti mūsų visų linkėjimai dešimtims lietuvių tebe-
gyvenančių ten. Suorganizuota tūkstančiai pristatymų mokyklose, universitetuose, ben-
druomenių centruose, kurie prisidėjo prie mūsų jaunosios kartos pilietiško bei didžia-
vimo savo šalimi jausmo ugdymo. Surengta šimtai jaunimo ekspedicijų fotografijų par-
dų, sukurti dokumentiniai filmai įkvėpė saugoti mūsų istoriją, domėtis savo šaknimis bei
pasisemti stiprybės iš mūsų protėvių žygdarbių. Prisidėti prie projekto „Misija Sibiras’15“
įgyvendinimo galite jau dabar pervesdami norimą sumą projekto paskyroje [svetainėje](http://svetaineje.aukok.lt)
aukok.lt.

MisijaSibiras.lt info

